

LIETUVA

LITHUANIAN DAILY

Kopija 2 c.

Published and distributed under permit (No. 582) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois.
By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

Gopy 2 c.

Entered as Second-Class matter July 13th, 1893, at the Post Office of Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

Metai Sav. XXVI
Dien. I

CHICAGO ILL., PĖTNYCIA GRUODŽIO (DECEMBER) 6 d. 1918 m.

No. 11

Slovakija ir Vengrija kariauja

Nauja Revoliucija Vokietijoje?

Padėjimas Vokietijoje betvarkus

Moteris nominuotos Parlamentan.

SLOVAKIJA IR VENGRIJA KARIAUJA.

Londonas, gruodžio 6 d.—
Musiai tarp Čecho-Slovakų ka-
riumenės ir Vengrijos ištiko
tūi Masarykui, kad jis pasiun-
tė oficialią protestą Vengri-
jos prezidentui Karolyi, ku-
riam jis pažymi, kad Vengri-
jos valdžia daro klaidą, nei-
pripažindama Slovakijos tei-
sių, nes talkininkai, pripažin-
dami Slovakiją kaip nepri-
gulmingą valstiją pripažino,
kad visi žemės plotai, apgy-
venti slovakais, priklauso prie
Slovakijos ir kad Vengrijos
valdžia, darydama taikos su-
tarti negalėjo jos padaryti dėl
Slovakijos, nes ji yra pripa-
žinta kaip neprigulminga
valstija.

Pirmas ministeris Čecho-
Slovakų respublikos, K. Kra-
mar pranešė šiandien preziden-
tui Masarykui, kad jis pasiun-
tė oficialią protestą Vengri-
jos prezidentui Karolyi, ku-
riam jis pažymi, kad Vengri-
jos valdžia daro klaidą, nei-
pripažindama Slovakijos tei-
sių, nes talkininkai, pripažin-
dami Slovakiją kaip nepri-
gulmingą valstiją pripažino,
kad visi žemės plotai, apgy-
venti slovakais, priklauso prie
Slovakijos ir kad Vengrijos
valdžia, darydama taikos su-
tarti negalėjo jos padaryti dėl
Slovakijos, nes ji yra pripa-
žinta kaip neprigulminga
valstija.

Toliaus nurodoma, kad val-
dininkai vengrų išrinkti, ne-
gali būti pripažinti slovakais
bei Čecho-Slovakų respublika.
Taikos Konferencija tikrai
nutars tikrus rubežius Čecho-
Slovakų valstijos, bet klausi-
mas ekzistavimo čechų valsti-
jos, priskaitant Slovakiją jau
liko pripažintas talkininkais
kaip Čecho-Slovakų respubli-
ka.

Nurodoma, kad Čecho-Slo-
vakai iki šiolei užėmė tikrai
tuos distriktus, kurių gyven-
tojai to prašė ir jeigu Veng-
rija daleidžia, kad Čecho-
Slovakai būtų išvaryti iš tų
provincijų, tai Slovakija už
visas paseks. nes verčia visą at-
sakomybę ant Vengrijos.

Protestas baigiasi sakiniu,
kad jeigu teisingas praneši-
mas, buk Matus Dulua ir kiti
atstovai Čecho-Slovakų Tau-
tiškos Tarybos yra areštuoti,
kad jie būtų kuogreičiausiai
paluosuoti su paaiškinimu už
ką jie buvo areštuoti.

Savo atsakyme Vengrijos
valdžia pažymi, kad visa be-
tvarkė ištiko Vengrijos val-

stijos, ir kad ji nepripažįsta
jokių teisių Čecho-Slovakams
tose vietose.

LIEBKNECHTO REVOLIUCIJA PĖTNYCIOJ.

Paryžius, gruodžio 6 d.—
Terroristų revoliucija po va-
dovyste Liebknechto, bolševikų
vado, iškils Berline pėtny-
čios vakare, sulg pranešimo
Zuricho laikraščio Journal.
Pranešimas priduria, kad
Liebknechtas tur 16,000 ge-
rai apginkluotų kareivių.

Gyvenotjai Berlio yra ati-
duoti ant pasigailejimo moro-
derų ir kitokių blogų žmonių,
nes jokios valdžios, kuri pa-
laikytų tvarką, nėra.

MOTERS NOMINUOTOS PARLIAMENTAN.

Londonas, gruodžio 6 d.—
Tarp kandidatų, nominuotų
Parlamentą, praeitame utar-
ninke buvo 14 moterų, tarpe
jų yra Miss Chistabel Pank-
hurst, duktė žymios sufragie-
čių lyderkos Mrs. Emeline
Pankhurst ir Georgina Mar-
kevič iš Dublino, vadovė Sinn
feinerių.

PADĖJIMAS VOKIETIJOJ BEVTARKUS.

Londonas, gruodžio 6 d.—
Politiškas padėjimas Vokietij-
jor yra labai neaiškus. At-
rodo, kad kiekvienas nesutin-
ka su nei vienu ir kad kiek-
vienas narys socialistų parti-
jos bando pertikrinti savo pa-
sekėjus, kad tik jis vienas yra
teisingas. Korespondentai pra-
neša, kad randasi du didžiau-
siu pavojų Vokietijoje, kurie
kenkia naujai respublikai. Pir-
mas yra tai separatistų judė-
jimas, vedamas Kurt Eisnerio,
kuris platina propagandą prieš
valdžią Berlio ir atrodo, kad
jis nori sutverti pietinėje da-
lyje Vokietijos naują respubli-
ką, priskaitant Bavariją,
Wuertemburgą, Saksoniją ir
keletą kitų valstijų.

Kitas pavojus, kuris yra
taip pat svarbus, yra nesuti-
kimas tarp Berlio militariskų
sovietų, kurie susideda
daugumoje iš bolševikų ir
Berlio Pildomųjų Komitetų.

Kuri geriausiai tiktų?

Fricas [Vokietija] renkasi sau skrybėlę ir kol-kas dar nežino, kuri jam ge-
riausiai tiktų: republikoniška, diktatoriška, bolševikiška, ar kariška?

WILSONAS PRIRENGIA KALBAS.

Ant laivo U.S.S. George
Washington (beveliniu tele-
grafu) Prezidento Wilsono
laivas šį rytą buvo 450 mylių
atstume nuo kranto ir plau-
kia greitumu 17 mazgų va-
landoje. Prezidentas atsikėlė
vėlai ir valgė pusryčius su
p-ia Wilson atskirai, vėliaus
jis dirbo su savo stenografu
ir peržiūrėjo bevelinio tele-
grafo pranešimus. Daugiaus-
iajai laiko Prezidentas pašven-
čia prirengimui kalbų, kurias
jis pasakys Francuzijoje.

Vakare p-i Wilson paleido
nuo George Washingtono ban-
landį, prie kurio buvo priri-
šta nota, išreikianti padėką
vice-admirolui Gleeves už pa-
vykusį sutvarkymą iškeliavi-
mo.

KANADO DEMOBILIZACIJA

Winnipeg, Canada, gruod-
žio 6 d.—Čionai yra svarsto-
mi planai kaip galima bus
greičiaus demobilizuoti Kana-
dos kariuomenę, kuri susideda
iš 286,304 kareivių. Sulg tų
plianų, apskaitliuojama yra,
kad bus galima sugrąžinti iš
Francuzijos apie 20,000 ka-
reivių kiekvieną mėnesį. Taip
gi yra išdirbamos taisyklės,
kad kiekvienam kareiviui būtų
užtikrintas darbas, jam likus
paluosuotu iš kariuomenės.

PRIEŠO DELEGATAI HAAGOJ.

Kopenhagenas, gruodžio 6
Berlio žinios praneša, kad
delegacija nou Berlio Darbi-
ninkų ir Kareivių Tarybos at-
keliauja į Haagą. Tikslas tos
delegacijos, spėjama, bus pa-
reikalaoti Hollandijos val-
džios, kad ji išduotų buvusį
kaizerį į Darbininkų ir Ka-
reivių Tarybos rankas.

“YANKIŲ SMUGIAI IŠLOŠĖ KARE”—SAKO PERSHING.

Washingtonas, gruodžio 6
d.—Sekretorius Baker pagar-
sino gen. Pershingo istoriją
apie karę, joje yra smulkiai
aprašoma apie Amerikos vei-
kimą karės lauke iki lapkričio
10 dienai, kada vokiečiai ne-
tekę spėkų pasidavė, ir paro-
do, kad persveriantis smugis
amerikonų buvo užduotas vo-
kiečiams mušyje prie Meuse,
kuris prasidėjo rugsėjo 27 d.
ir pasibaigė lapkričio 6 d.

LENKAI, RUMUNAI, ČECHAI IR JUGO-SLAVAI SUSIVIE- NYS.

Paryžius, gruodžio 6 d.—
Atstovai Lenkų, Jugo-Slavų,
Rumunų ir Čecho-Slovakų
Tautiškos Tarybų laiko posė-
dį Paryžiuje su tikslu išdirbti
taisykles reorganizavimui Cen-
tralinės Europos. Išleisti pra-
nešimai sako, kad tik pilnas
susipratimas tarp šių keturių
tautų galės palaikyti ateityje
taiką.

TURKIJOS LAIVYNAS TALKININKŲ RANKOSE.

Londonas, gruodžio 6 d.—
Anglijos admiraltija oficiali-
škai šiandien pranešė, kad visas
Turkijos laivynas randasi tal-
kininkų rankose.

Pasidavus kariški laivai li-
kosi internuoti Aukiniame
Rage, Konstantinopolyje. Bu-
vęs Vokietijos kruizeris Goe-
ben buvo tarp pasidavusių lai-
vų.

ALBERTAS PARYŽIŲ.

Paryžius, gruodžio 6 d.—
Belgijos karalius Albertas ir
karalienė Elizabeth likosi en-
tuziastiškai sutikti, kada jie
įžengė į Paryžių.

Traukinys, kuriame jie at-
važiavo, buvo papuoštas Bel-
gijos ir talkininkų vėliavomis.

KAIZERIO LIKIMAS WILSONO NUOSPRENDŽIUI

Washingtonas, gruodžio 6
dd.—Sulg Valtstinio Depar-
tamento žinių, talkininkai nie-
ko nemano veikti, kad Hol-
landijos valdžia išduotų kai-
zerį, pakol Prezidentas Wil-
sonas nepribus į Europą. An-
glijos ir Francuzijos valdžios
svarstą legaliskus klausimus,
kokie gali kilti šiame dalyke.

SUGRAŽINO RUSŲ AUKSA.

Paryžius, gruodžio 6 d.—
Vokiečiai pradėjo sugrąžinti
visų rekvizuotų daiktų.
Jie sugrąžino talkininkams
\$60,000,000 auksu, kurie bu-
vo paimti iš Rusijos izdo.

Francuzija atgavo Quenti-
no Delaburo turtingas kolek-
cijas dailės, kurios buvo iš
vogtos iš St. Quentin ir daug
piešinių Antoin Watteau, ku-
rias vokiečiai buvo išgabėję
iš Valencienos muzėjus.

Socialistų grupą atstovų bu-
te nutarė pasiūsti delegaciją
pasveikinti Prezidentą Wil-
soną, kada jis atvažiuos.
Kita delegacija išdirbs su
darbininkų federacijomis de-
talius manifestacijų, kurios
yra rengiamos pagerbimui
Wilsono.

POPIEŽIUS PRISAKO MELSTIS UŽ TAIKOS DELEGATUS.

Rymas, gruodžio 6 d.—Po-
piežius Benediktas išleido at-
sisaukimą į viso pasaulio ka-
talikus, kuriame prisako mel-
stis už Taikos delegatus, kad
apveizda juos apsaugotų ir jie
suteiktų pasauliui taiką, pa-
remta ant tikrų Kristaus pri-
sakymų, teisybės ir meilės tar-
ginti nuo nelaimės.

TURKAI IŠSKERDĖ 3,000,000 ŽMONIŲ.

Londonas, gruodžio 6 d.—
Per paskutinius keturis metus
turkai, veikdami sulg pris-
akymų komiteto vienybės ir
progreso, atliko “kuopuikiau-
siai savo darbą išdraskyme
imperijos—rašo Konstantino-
polio korespondentas laikra-
styje Morning Post.

Tris milijonai žmonių liko-
si išduota ir vienas milio-
nas randasi ant kelio prapul-
ties šią žiemą, iš priežasties
stokos maisto. Didėnė dalis
Ottomano imperijos likosi iš-
dalinta tarp įvairių rasių ir
kas pasiliko turkams perstato
iš savęs tik vien griuvėsius.

Pirmose dienose po pasira-
šymui taikos sutarties Kon-
stantinopolyje buvo apie 27-
000 vokiečių ir austrų karei-
vių. Daugumas iš jų apleido
miestą. Verta pažymėti, kad
Count von Bernstorff (buvęs
Vokietijos pasiuntiniu Suvie-
nytose Valstijose) apleido sa-
vo vietą Konstantinopolyje ant
rytojus po pasirašymo taikos
sutarties.

AMERIKOS LAIVYNAS Į PERU.

Lima, Peru, gruodžio 6 d.
Čionai yra laukiama, kad Su-
vienytų Valstijų kariški lai-
vai atplauks iš San Francisco
į keletą dienų.

Chili Generališkas Konsu-
las apleido šiandien šį miestą
ir išvažiavo į Santiago, pa-
aiškindamas, kad jis tą daro
sulg savo valdžios nurody-
mų; jis išsivežė visus valdiš-
kus archyvus.

Pranešama, kad Peru val-
džia prašė Suvienytų Valstijų
paskolos \$33,600,000.

ŽEMĖS DREBĖJIMAS CHILI.

Santiago, Chili, gruodžio 6
d.—Žemės drebėjimas ištiko
šiaurinėje dalyje Chili. Mies-
tai Copiogo ir Valenari smar-
čiai nukentėjo. Kitose vieto-
se nuostolių pridaryta mažai.

Pranešama, kad miestas Va-
lenar liko visi sunaikinta
ir kad Copiago, apie 10 pro-
centų visų namų išgriauta,
kur liko užmūsta keletas ypa-
tų.

Tukstančiai gyventojų liko
si be pastogės.

REVOLIUCIONIERIAI SUMUŠTI.

Amtsterdamas, gruodžio 6
Pranešama, kad didelis mušis
ištiko Kreuznache, kur revo-
liucionieriai liko aficierių su-
mušti. Aficieriai, grąšindami
revolveriais, prisakė pakavoti
raudoną vėliavą. Surinkę sa-
vo sužeistus, aficieriai pager-
bė kaizerį, šaukdami “ura!”

Prusijos princas Henry,
tikras brolis buvusio kaizerio,
išleido proklamaciją, kurioje
pažymi, kad “Vyriausiasis iš
Hohenzollernų apleido Prusi-
ją ir kad yra šventa pareiga
pagelbėti teisuotai valdžiai.
Tuom pačiu laiku yra mano
pareiga palaikyti kaizerį ir ap-
ginti nuo nelaimės.”

“MOTINA” JONES GELBĖS MOONEY.

Bloomington, Ill., gruodžio
6 d.—Seredoj valstijos guber-
natorius Frank O. Lowden pa-
sakė prakalbą apie dalykus,
kurie turi but pagerinti po ka-
rės. Prakalbos buvo sureng-
tos Illinojaus Darbo Federa-
cijos.

Federacijos prezidentas Wal-
ker įnešė, kad “motina” Jones
butų įgaliota atstovauti Illi-
nojaus Darbo Federaciją ko-
voje už išliuosavimą T. J.
Mooney iš kalėjimo ir reika-
lavime, kad Kalifornijos gu-
bernatorius Stephens atnaujin-
tų jo bylą.

Įnešimas likosi priimtas.

ANGLIJA REIKALAUJA NAIKINTI KONSKRIPCIJĄ.

Dundee, gruodžio 6 d.—
Winston Churchill užreikšė,
kad Anglijos atstovai Taikos
Konferencijoj reikalauja ge-
nerališko panaikinimo konskrip-
cijos visoj Europoj. Jis pra-
neša, kad Anglijos valdžia
nutarė nacionalizuoti geležin-
kelius.

“Męs įžengiam Taikos
Konferencijon,” p. Churchill
pasakė, su tvirtu pasiryžimu,
kad nebutų uždėtas aprube-
žiavimas ant mūsų teisių pa-
laikyti mūsų jureiškias apa-
saugas. Męs nemanome, ne-
žiurint kokie argumentai ir
atsisaukimai bus pavartoti
prieš mus, pavelyti sau ko-
kioje nors prasmėje pažaboti
aprybavimą Anglijos laivyno,
kuris yra gerai išbandytas ir
teisingai užsitarnavęs pirmė-
nybės.”

POPIEŽIAUS PASIUNTINYS PŖNKS WILSONĄ.

Paryžius, gruodžio 6 d.—
Korespondentas laikraščio E-
cho de Paris Ryme prane-
sė, kad Vatikane kalbama,
buk Mgr. Cerretti, popiežiaus
sekretorius, lauks atvažiavi-
mo Prezidento Wilsono Lon-
done, kad išdirbti kelionės
plianus pas popiežių.

Kaip galima permatyti, tai
Prezidentas Wilsonas neturės
su popiežium pasikalbėjimo,
kuriam didelė politiška svar-
ba yra pridodama.

KINIJOS DELEGACIJA TAIKOS KONFERENCIJON.

Pekinas, gruodžio 6 d.—
Lu Cheng Hsiang, užrubeži-
nis ministeris, kuris vadovaus
Kinijos delegacija Taikos Kon-
ferencijoj, apleido šį miestą
ir išvažiavo į Japoniją, iš kur
po trupuo apsisistojimo keliaus
Paryžium Taikos Konferenci-
jon per Suvienytas Valstijas.

Kinijos Taikos delegacija
susideda iš 15 ypatų, tarp ku-
rių yra M. Decoot, belgas,
kuris bus patarėju.

RYTOJ TILPS PIRMAS IŠ
JUOKINGŲ PAVEIKSLŲ
MUSŲ ARTISTO, JONO
STANKAUS. NEUŽMIRŠ-
KIT GAUTI RYTOJAUS
“LIETUVĄ.”

ŽYDAI AKEJA LENKUS.

Lenkai, kurie taip smarkiai pradėjo švaistytis į visas puses, dabar pradeda gauti "reštos" tokius pačius pinigais.

Baltimorės laikraštis Sun talpina sekantį straipsnį, kurį jam prisiunčia tulas Abraham Kaplan ir kuriame jis lygina lenkų gašlumą ir despotizmą su Hunų (vokiečių) despotizmu.

Jis parodo, kaip lenkai apsieina su žydais Lenkijoje, užvardina savo straipsnį atgal su Hunų (vokiečių) despotizmo sekančiais:

Hunai Lenkijoje.

"Yra gerai žinomos dalykas, kad Hunas neprivalo butinai paeiti iš tikrojo Hunlando. Jis taipgi gali būti ir tokiose vietose, kur jo visai nesitikime.

"Noriu pasakyti keletą žodžių apie dalykų stovį Lenkijoje ir apie lenkų atsinešimą linkui nelaimingų žydų, kuriems nelaimingu likimu teko apsigyventi Galicijoje, — toje Austrijos viešpatijos dalyje, kurios sugražinimo teisingai reikalauja lenkų nacionalistai, idant ją prijungus prie lenkų respublikos — jeigu, abelnai imant, lenkų viešpatija žada būti respulika.

"Amerikoj esantieji žydai gauna žinių iš Europos, kad lenkai Galicijoje spaudžia žydus bjauriančiu būdu su tikslu, idant šią tautą išnaikintų visiškai.

Išrodytų, kad prispaudėjas, kur jis nebutų, turėtų pasinaudoti iš to pamokiniu, kurį dabar gauna archi-prispaudėjas Prusokas (vokiečys). Hunai dabar maldauja pasigailėjimo, idant būtų leista dabar bent išdalies gyvuot kaip prispaudėjui, — nes be to jis gyventi negali. Bet talkininkai nelinksta, ir yra pasiryžę išnaikinti visas Hunų sėklas.

Lenkija lošia dvejoją rolę.

"Ar Lenkija,—klausia toliaus autorius,—yra viena iš talkininkų, norinčių išnaikinti mažesnių tautų prispaudėjus? Neturiu drąsos to pripažinti. Net bijausi, kad Lenkija lošia prigavinę—dvejoją rolę. Ji atsisaukia prie laisvo pasaulio, prašydama moralės ir materialės paramos, o tuo pačiu laiku spaudžia žydus ekonomiškai ir kultūriškai.

"Vienas iš principų, už kurį talkininkai kariauja yra laisva ir neprigulminga Lenkija.

Žingeidu, ar Amerika ir talkininkai leis, kad Lenkija apsieitų su žydais taip, kaip jai patinka.

"Lenkija apsieina su žydais taip-pat, kaip Vokietija apsieidavo su Lenkija, bet Lenkija daro tai pekliskai įnirtu būdu. Žydas, kuris neturi krikšto metrikos, negali užimti jokios svarbesnės vietos Galicijoje,—toje Galicijoje, kuri džiaugiasi autonomija ir kurioje lenkai dominuoja politiškai.

"Porą metų atgal ten atsiuvo ekonominiis boykotas — dabar lenkai mėgina antmesti žydams savo kultūrą, ir daro jie tai tikrai humišku obalsiu, obalsiu tos vokiškos "kultur."

"Labai atsargiai leidžiamas žydų dienraštis Amerikoj pasakoja, kad Padarewski, lenkų atstovas Amerikoj, rupinasi pertikrinti Washingtono valdžią, kad žydams Lenkijoje negalima užsitikėti. Esu įsitikinęs, kad Washingtono valdžia neįtikės šitam užmetimui, kurį net šis didžiausias lenktuotas žmogus nori išplauti. Kame gi skiriasi šitas didis muzikas nuo kito didžio muziko, Karl Muck'o? Muck plautų ir skleistų tų kultūrą, kuri norėtų apvaldyti ir sunaikinti visą pasaulį. Padarewski platina kultūrą, kuri padarytų žydams tą patį, ką

vokiška kultūra darė lenkamams. [Karl Muck, vokietys, buvo direktorium Bostono Orkestros ir tapo Amerikos valdžios internuotas už tai, jog savo orkestrai neorėjo leisti griežti Amerikos tautiškojo hymno].

"Žalčiai!"—Atsako Lenkų Laikraštis.

Lenkams toki straipsniai, žinoma, nepatinka. Lenkų Rymo-Katalikų Susivienijimo organas *Narod Polski*, paduodamas viršminėtą straipsnį, mėgina lenkus teisinti bet podraug sykiu, lyg patvirtindamas autoriaus išvadą, apreiškia didžiausią neapykantą. Jis daro tokią pastabą prie viršminėto straipsnio:

"Šitas žydas jau negalėjo toliaus savo nahališkume užieiti. Taigi lenkai, kurie prieš amžius priėmė žydus į savo kraują, kuomet visur juos persekiota, ir paliko juos ramybėje, nors žydija su laiku nepaprastai įsivyravo (rozpanoszyto), užsitarnavo sau pasijį vardą "Hunų..."

"Žydų pogromai nėra žinomi [?] Lenkijoje, o jeigu dabar ištiko Galicijos žydus, sutiko kas-nors nesmagaus iš lenkų visuomenės pusės, tai tas buvo, arba aktas desperatiško atsigynimo prieš lupimą ir išnaudojimą, nes žydai, kai

dėlės čulpia, su Austrijos valdžios leidimu, lenkų žmonių kraują, arba—kas gali but greičiausia—buvo supliantuotas vokiškas [?] išsišokimas, idant apšmeižti lenkus prieš pasaulį.

"Nesupajindinta su šiuo reikalu Amerikos visuomenė priims tokio žydo tvirtinimą už laikraštis.

teisybę ir todėl toki straipsniai daro lenkų reikalui didelę bledį.

"Tai yra mumus pamokinimas, kad žalčio [žinji], kitų išmesto iš savo namų, į savo namus nepriimdinėti ir neatpenėti,"—baigai tasai lenkų

ISSIMOKYK DRAPANŲ KIRPIMO AMATĄ.

MASTER SYSTEM

Mes mokiname šį puikų gerai apsimokantį Kirpalų yra labai reikalaujami. amatai trumpą laiką. Vietos nepripildytos laukia. Atėik dieną ir vakarą.

Master Cutting School
J. F. Kanička
118 N. LaSalle St.,
4th floor, prieš City Hall.

Juožapas Puleikis 27 metų amžiaus, mirė 3 dienas po išpyrimui per arkli, mirė 4 Gruodžio, 1918 m. Išgyveno Amerikoje 5 metus. Paėjo iš Kauno gub. Raseinių pav., Kviedainos parap; Anžulijos sodaus. Laidotuvės įvyks 7 d., Gruodžio 8:30 val. iš ryto, su bažnytinėmis apeigomis iš namų po nr. 914 W. 32 Gatv., iš ten po giedulingų pamaldų bus nuleistas į Sv. Kazimiero Kapines.

Kviečiame visus gimines, draugus ir pažystamus į šermenis ir dalyvauti laidotuvėse. Pasilieka nuodime hrois Francisus T. Puleikis ir pusbrolis Antanas Puleikis.

RANKDARBIU ..Bazaras ir Balius..

RENGIAMAS

Lietuvių Moterų Apšvietos Dr-jos

MILDOS SVETAINEJE

3142 SO. HALSTED STREET

Subatoje, Gruodžio-December 7ta, 1918

PRADZIA 7:30 VAL. VAK.

INZANGA 35c (su karės takais).

MUZIKA GRUŠO

Šiam vakarui pasamdyta abi Mildos Svetainės, iš kurių vienoje (ant 2-ry lubų) bus paroda—išpardavimas įvairių gražiausių rankų darbo išdirbinių; padirbtų Liet. Mot. "Apšvietos" Dr-jos narių. Antroje-gi svetainėje (ant 3-čių lubų), bus pasilinksminimas ir įvairūs šokiai.

Taigi širdingai kviečiame gerbiamą visuomenę skaitlingai atsilankyti, nes apart pasilinksminimo, šokių; kiekvienas dar turės puikę progą ką nors išlaimėti ir nusipirkti už labai mažą kainą, ar tai sau, ar savo draugams, labai gražių išdirbinių, kurie labai tiks net ir Kalėdinėms Dovanoms.

Kiekvieną meldžiam nepraleisti šitos progos, nes po laiku galėsitės.

RENGIMO KOMISIJA

UŽSISAKYKITE

Užkviečiame "Lietuvos" skaitytojus, Lithuanian Publishing Bendrovės dalininkus, artimus ir pažistamus tuojaus užsiprenumeruoti Dienraštį "LIETUVA."

Mes permatome didelį Dienraščio "LIETUVA" užsisakymų užpludimą, įvairių tame reikale paklausimų ir kitokių netikėtų darbų. Todel kviečiame Jus, Gerbia mieji, tuojaus siųsti savo prenumeratas, kad dienraštis nuo pirmo numerio Jus aplankytų. Kitaip darant, gali pasitaikyt prieš mūsų norą, sutrukdytas gerame laikraščio išsiuntinėjime.

Adresuokite šitaip:

"LIETUVA"

3253 S. Morgan St.,

CHICAGO, ILL.

Dienraščio "LIETUVA"

KAINOS

CHICAGOJE Metams \$6.00
,, Pusei metų 3.50

In Kitus Suv. Valstijų Miestus

Metams - - \$5.00
Pusei metų - - 3.00

In Kanadą Metams 7.00
In Kitas Šalis Metams 8.00

Šitą kuponą išpildyk, nukirpk ir drauge su Money Orderiu, čekiu, arba pinigais prisiųsk mums.

"LIETUVA" 3253 So. Morgan St., Chciago, Ill.

GERBIAMIEJI:—

Siunčiu Tamistoms \$..... ir prašau siuntinėti

dienraštį "Lietuvą" per met.

(ant kiek laiko)

Mano adresas:

Vardas Pravarde

Stubos numeris Gatvė

(arba box)

Miestas Valstija

VISKĄ RASYKITE AIŠKIAI.

SIMANAS DAUKANTAS

JO GYVENIMAS IR DARBAI

Paminėjimui 125 metų nuo jo gimimo dienos.

(Tąsa)

Budamas vienas, nevedęs, neturėdamas šeimos ir kas jį rūpintų, jautė labai savo sirgimą. Malonu jam buvo, jeigu kas paklausdavo apie sveikatą. Visur matė jisai priešus, nevydus, tikrus ar išgalvotus, džiaugdavosi, jeigu kas gerą žodį prataria, klausinėja, kaip jisai jaučiasi, kokia jo sveikata. Vis skundžiasi ant ligos, tai šoną, tai kairę skauda, net sunku jam eiti kairiai rašyti. Prie kuno silpnumo ir ligų prisideda dvasios nuopuolimas; reikia tik laiku negauti kokios žinios, kad susinervintų ar net ligą gautų.

Sirguliuojimas, gydymasis turėjo nemažą apseidimą ir didinti išlaidas iš tiek mažo uždarbio. Kreipdavosi į savo prietelius, klausdamas, kaip reikią gydytis nuo tokių ir tokių ligų. Reikėjo kreipties ir į tikruosius gydytojus ir gerti jų nurodymus vaistus. Savo patarnes duodavo ir "gydytojai" savamoksliai, ir mokėjęsi medicinos, kaip kun. Pabrėžia Kretingos vienuolis: Tasai iš savo mokslo prityrimų ir pastebėjimų rašo receptus ir duoda per laisvą vaistų. Neretai laisvuose rasime pasiskundimą, jog sveikata nykstanti, kartais — tai svarbiausia laiško tema.

Pagaliaus jau toliau gyventi Petrapilyje negalėjo. Drėgnas, nesveikas to didmiesčio oras, baisios darbo sąlygos, nusidėrbimas, net ir akimis pradėjo sirgti, tuomet tarnystė buvo nebegalima ir jisai patsai metė ją 1850 m. Gavovo pensiją, bet tokią, iš kurios ir kaime sunku pragyventi — me tams 42 rb. Pasitaikė geros sąlygos. Jį pakvietė pas save į Varnius jo draugas M. Valancius, kur ir galėjo atsigauti. Gal buti šio pakvietimas pagrįstino tik Daukanto išsikraustymą iš Petrapilės į Varnius.

2. RAŠTO IR MOKSLO DARBAVIMASIS.

Begyvendamas Rygoje ir Petrapilyje, Daukantas kur-kas daugiau pasidarbovo, berinkdamas medžiagą ir beleidamas raštus lietuvių kalboje, todėl čionai ir perkratysime juos.

Daukanta pagrobė ta sriovė, kuri pradėjo rasti ir augti, esant jam universitete — rūpinimasis liaudimi ir jos švietimas. Daug buvo pradžios, kurios stumė, ypač jį, jeiti giliau, pasinerti visai, kad vėliau nebeišėjus, tapus didžiausiu jos stumėju.

Nuo pat mažų dienų atkaklus, darbštus muziko žemaičių sunus jautė skirtumą tarp savęs ir bajorų. Turtingesnieji, mažiau pri-gulintieji ekonomiskai, geriau mokytojų žiūrimi, jautėsi laisvesni, jį jį buvo lyg nusikraustas. Kilimas lyg nešiojo su juo persėkiojimo dėmę. Reikėjo slėpties ir būti panašiam į augstesnį luomą. Tai visa negalėjo pakelti jame drąsos, šaukiančios ir stumiančios prie atvyro protesto prieš esančią tvarką. Pirmieji mokslo žingsniai, surambėjusių pedagogų sistema, keistas mokymas svetimos kalbos, su plakimu ir kankinimu o niekinimas prigimtos kalbos — prispyrė jį tylėti, pasislėpti, kad paskui liepsna labiau plaktų, pedagogai, matydami augstesnį lenkų raštijos stovį, o norėdami vesti žemaičių vaikus prie civilizacijos, duoti galę apsišviesti, varu juos prie tos kalbos spyrė. Jie manė, jog žemaičių kalba — tai provincijalizmas, prietaras; radikališkai gydant, būtų galima sutverti vieną galingą lenkų tautą kunu ir dvasia. Jaunuomenei suteikdavo tik Lenkijos istoriją, užmiršdami Lietuvą visai, dargi ir rankvedžių visai neparupindami.

Kilant kultūrai Lietuvoje su-

krutus veikti jaunuomenei vidurinėse mokylose ir universitete, taip naikinamoji savotiškumo sąmonė augo. Pajautimas skirtumo Lietuvoje nuo Lenkijos, nesant ekonominių ryšių tarp anų dviejų, kas kart didina. Skirtumą rodė visa praeitis; tai buvo matyti ir pradžioj XIX amž., kur gyvenimas bėgo atskirais takais. Nemaž prisidėjo prie to Vilniaus universitetas, einantieji Vilniuje raštai. Bendra raštijos ir mokslo kalba dar nesijungė Lietuvos ir Koronos. Aiškiai parodė skirtumą tarp tų dviejų kraštų 1831 m. revoliucija. Bendrą tikslų ir vienodumo nebuvę, nei politiškuose nei socialiniuose reikalavimuose.

Rašytojai istorikai pradėdavo savarankiškai tyrinėti savo krašto istoriją. Jiems rūpi tie laikai, kuomet Lietuva buvo nepriklausoma, galinga: taiti kėlė Lietuvai pačių lietuvių akys. Prasidėdavo darbas alsus, ilgas — rinkimas medžiagos; kartais skelbėma ji kelioms dešimtims metų prasiplius nro darbo pradžios.

Inteligentija iš dalies nebegyvendama būdžiaminkų triusų jieško naujų žmonių, kuriems būtų reikalingas jos mokslas, žinia ir darbas. Žemas apšvietimas ir kultura varžo inteligentijos plėtojimąsi. Todel ji stengiasi prieiti prie liaudies, nri joj kultūrą pakelti, kad ir ji galėtų naudotis mokslo vaisiais. Kalbama apie būdžiaų panaikinimą, apie liaudies mokyklų įsteigimą, knygelių leidimą. Lengviau buvo lenkų kalba kelti lietuvių sąmonę. Ju cėvičius rašo vaikams Lietuvos istoriją. Chodžka apyvekas, ir t. t. Bet tas pats Jucevičius bando pareiti prie lietuvių kalbos.

Sunkiau tat padaryti lietuvių kalba. Kalba neišstobulinta, neiš-tirta, sunku viską išreikšti. Vienok tat daroma. Rūpinas tuo žemaičiai. Savotiškas to krašto ekonominis padėjimas, atskyrimas nuo centro, ragino žemaičių šviesuolius savo kalbą vartoti, tobulinti ją, rengia raštus ir liudžiai ir šviesuomenei. Pradėjo netaip senai, nori visai išvysti lenkų kalbą iš mokyklų, o ją pakeisti lietuvių kalba. Reikia viskas pradėti iš naujo.

Truksta rankvedžių. Rūpina prirengti nauji. Daukantas apsiima taiti padaryti ir padaro 1837 m. jisai išleido lotynų kalbos gramatiką "Prasma lotinu kalbos." Mokyklose tais laikais lotynų kalba skaitėsi svarbiausia. Dailioji raštija rėmėsi tos kalbos literatūros. Ji galėjo palengvinti apšvietimą jaunuomenei, semiant dailę, grožę ir augstus idealus iš pirmųjų šaltinių. Toji kalba išguldoma buvo lenkiškai, todel Daukantas norėjo pakeisti lenkų kalbą lietuviškąja. Kitais metais (1838 m.) išleido lotyniškai Šventąją Istoriją, su lotyniškai žemaitištų žodynėliu. Abi kny-guti išėjo į pasaulį, buvo išparduotos, matyt, atsakė pareikalavimui, bet į mokyklas nepateko, nes vyriausybė ėmė jau tuomet mokyti žemaičius rusų kalbos, ir žemaičių kalbą kaip pamatinę pėrvėlu buvo bejezdinti.

Tomis knygelėmis norėjo jisai atlikti ir kitą darbą — duoti gr-ną, be lenkiškų priemaišų, lietuvių kalbą, kurios tiek daug buvo dvasiškos knygelėse. Elementorių pradedamosiomis mokykoms buvo tuomet užtektinai; vėliau jisai savo išleido, norėjo išstūmti vartojamuosius. Juose parenka grynai žemaitiškų priežodžius, iš sodžiaus gyvenimo paimtus. Jisai tame valyme taip toli nutik Lenkijos istoriją, užmiršdami Lietuvą visai, dargi ir rankvedžių visai neparupindami.

Kilant kultūrai Lietuvoje su-

(Toliaus bus)

SVEIKI GYVI IR PAGRIZĖ!

Belgijos karalius Albertas ir karalienė sugrįžta į miestą Bruges, vokiečių ap-leistą. Belgai juos širdingai sveikina.

Iš Lietuvių Gyvenimo Amerikoje

ROCHESTERIS JUDA.

Rochester, N. Y. Pas mus tikra rugiapiūtė. Visi dirba Lietuvos laisvės reikale išsi-juose. Kur nepasiversi, visur kalba, kad kaip nors ap-lavojus savo tėvynę laisve. Pas kiekvieną obalsis: "Lietu-va, Demokratiška Respubli-ka." Kiekvienas stengiasi nors su nedide dovane prisidėti. Štai visa eilė:

Dar jaunute "Lietuvos Su-avų ir deketų draugystė" pa-aukavo \$25.00.

T. M. D. 52 kp. nutarė ant-ri but padaryt šimtinę. Tam tikslui rengia puikiausią ba-lių, (ta galima spresti iš jų rengimosi).

A. L. T. S. 21 kuopa ke-tina rengti Kalėdų iš-laitę, skiriant pelną ant Lietuvos aukuro.

L. N. F. 15 skyriaus ren-gia milžiniškas prakalbas, kad suminkštintus lietuvių širdis link vargstančios tėvynės.

Žodžiu sakant, juda kas ga-li. Su katalikais sątykiai ge-rėja, mat visi einame prie vie-no tikslu. Bet tikras vargas su tais socialistais. Jie ne tik neprisideda, bet dar įvai-riais būdais stengiasi kenkt darbui. Jie griežtai pasiriję "išgriaut Lietuvą." Kasžin ar mūsų vargstanti broliai jau suspėjo Lietuvą atstaty-ti, kad bolševikai rengiasi ją griaut?

IŠ SO. OMAHA, NEBR.

Susirinkime delegatų nu-vietinių draugysčių, kuri darbuojasi Lietuvos Nepri-gulnybės ir Gelbėjimo Fond-reikaluose, 17 d. Lapkriči-nutarta susaukti viešą lietu-vių susirinkimą, kad pada-rius didesnę agitaciją Lietu-vos laisvės reikale. Viešas susirinkimas atsibuvo 26 d. Lapkričio 8 val. vakare C. Marčinsko svetainėje. Žmo-nių atsilankė mažas skaitlius bet nuveikta didelis darbas nes tai buta drąsių kovotojų už Lietuvos laisvę.

Nutarta kolekтуoti auksą einant per namus. Tapo iš-rinkti kolektojai: P. Sarpai-tis, A. Sabalauskienė, A. Poš-kus, K. Laučius, I. Zigman-čiūtė, V. Poskienė, Jonas Bo-risas, Z. Žukauskaitė, J. Sa-kinis, J. Novickas, M. Mas-lauskaitė, A. Maslauskaitė ir poni T. Kinsella.

Lapkričio 27 d. įvyko an-tras delegatų susirinkimas ir nutarta pakviesti prie darbo ir su atkomis vietinės drau-gystės.

Darbas jau prasidėjo ir ei-na labai pasekmingai, nepai-sant tų, kurie nori sutrukdyti

ši veikimą, kuris negali but atidėliojamas. Jei pats ne-geidi Laisvės Lietuvai, tai užsičiaupk ir nustok pliaus-kęs. Gi tikri Lietuviai, So. Omahačiai, atjaucia tam pra-kilniam darbui ir gausiai au-kauja. Tikimės kad mūsų ko-lonija dėl Lietuvos laisvės padės ant aukuro tukstantinę. But gražus pavyzdys dėl di-desnių kolonijų.

Sekančios draugijos jau au-kavo 87 kuopa S. L. A. 50 dol. Savitarpinė Moterų ir Vyru Draugija 10 dol. Šv. M. P. Ražančavos Moterų pašel-pinė draugystė 100 dol. Ki-tos žada aukauti ir šitas su-byti.

Atskyros ypotos ant kiek girdejav, taip pat, gausiai au-kauja. Sudaręs surasą, ne-uzilgo paskelbsiu, tuos, gar-bės vertus, Lietuvos vaikų vardus, dienraštyje Lietuvo-jie. Valio, prie darbo, ramin-kim trokštančią laisvės tėvy-nę.

Raštininkas

NEW PHILADELPHIA, PA.

Gruodžio 1 d. Tauto Fon-do skyriaus buvo surengtos prakalbos. Kalbėjo Dr. Biel-skis ir kun. Augustaitis. Lie-tuvos laisvės reikalams sudė-ta \$500.00, kurie bus pasių-sti T. F. Žymesni aukautojai yra kun. Duvickas \$100.00 ir A. Ferancas—\$50.00. Sma-gu buvo klausyti prakalbų, nes kalbėtojai ragino visus dirbti dėl Lietuvos, nežiurint as kokių pažiūrų yra.

Girdėjau, kad ir Lietuvos Vėpr. Fondui yra renkamos ukos. Iš daugiau aukavusių ra P. Narijauskas ir S. Bu-ota, kurie dėjo po \$50.00. A. Žulotienė aukavo Bondą už \$50.00. Kiti aukavę mažiau.

Rėpor.

IŠ BALTIMORE, MD.

Išgirdus šauksmą, jog karė jau pasibaigę, lietuviai klausė patį savę, ką jie darys. Dargelis, vieton atsakymo, paliko savo ateitį likimui, bet, taip pat, daugelis rimtesnių ir pa-sitūrinčių lietuvių užreikšė, jog grįž laisvon Lietuvon, bet tik laisvon, o ne kitaip.

Jie suprato svarbą reikalą, kurs šaukia juos tėvynėn ir jie pasiryzo tarnauti Lietuvai. Jie taipgi permato ateitį, kuri Lietuvoje gali but daug švie-sesnė negu čia Amerikoje. Mums čia patol smagu ir link-sma, pakol esame jauni ir sveiki, bet juk ne visi mės mirsime jaunais. O seneliais Lietuvoje ramesnis gyveni-mas, tad jie ir pina sau ateitį.

A. Kurelaitis.

BIZNIERIAI!

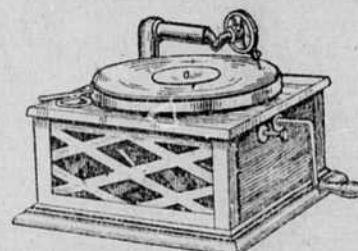
Vizados
Garsinkitės
Dienraštyje

Lietuva

Apgrasnimas
Atneš
Rezultatus

3253 S. MORGAN ST. CHICAGO, ILL.

Dovanai 1,000 Gramafonų.

Kalėdoms dovanų šita brangų Mės duosime kiekvienam gramafoną, kurį matote čia ant iliustracijos, ir kurį mes parda-vinėjame po \$10.00. Mės duosi-me šitą gramafoną visai dova-nal. Šis gramafonas yra tirtai padirbtas iš geriausio mahoga-ny medžio ir kuomet jį užsuk-site jį, groti, tai persitiksini-te, jog jis skamba taip pat, kaip ir už \$100.00 mašina. Mašine-rija padaryta iš geriausio plieno ir nikelio. Grojia visokius rekordus (notas). Mės duosime jums rekordų arba keturias notas visai už dyka. Toliaus mės duosime jums dovanal lenčiugėlį dėl laikrodėlio gvarantu-tą ant 25 metų. Tuos abu daiktus duo-sime dovanai kiekvienam, kuris nuo-musų šitą paausutą laikrodėlį, gvarantuotą ant 25 metų pirkis. Qis laikrodėlis yra puikiai graviuotas, mechanizmas padirbtas iš geriausio nikelio ir turi 21 jewels. Tai yra vidutinio saizo laikrodėlis size 12). Eina gerai nei vienos sekupndos ne-skubina nei vilioja. Kiekvienas iš tų lakrodėlių, prieš siuntimą yra mėginamas ir egzaminuojamas. Kal-na šito laikrodėlio yra \$25.00, bet mūsų dirbtuvės kaina yra \$9.95 ir kiekvienam perkančiam nuo mūsų laikrodėlį, mės duosime dova-nų angėliau minėtą gramafoną ir lenčiugėlį dėl laikrodėlio visai dykal. Neužmirškite, jog tie daiktai yra brangūs ir naudingi, gal ums niekuometneat sitiks kita toka proga pasipelniti, taigi jeigu norite pasinaudoti šia proga, pristyskite mums 50 centų, pačto išsų, rašykite adresuodami:

The World Novelty Company, Dep't 260

748 N. ROBEY STREET CHICAGO, ILL.

Ar čia busit, ar Lietuvon Grįžsit?

Lietuvians yra svarbu ir žingeidu žinoti, kiek Lietuvių žada po šios karės grįžti atgal Lietuvon. "Lietuvos" Dienraštis norėtų šitas žinias surinkti, kad šitą klausimą išršti.

Todėl išpildyk šitą blanką ir pasiųskite ją atgal. Jūsų var-dai ir jūsų čia paduotos žinios bus užlaikomos vien tik Redak-cijos žiniai ir nebus nei atskirai garsinamos, nei niekam iš-duodamos. Todėl galite rašyti atvirai ir su pilnu pasitikėjimu.

1. Vardas-Pravardė
2. Adresas
3. Pavienis, ar vedęs. Jeigu vedęs, tai kiek šeimynoj?
4. Amžius jūsų
5. Ar grįžtat Lietuvon po karės, jeigu Lietuva gautų laisvę?
6. Ar grįžsit Lietuvon po karės, jeigu Lietuva negautų pilnos laisvės?
7. Iš kokios vietos paeinate iš Lietuvos?
8. Kokion vieton grįžtute?
9. Kuom čia užsiimate?
10. Kuom Lietuvoj norėtut užsiimti?
11. Su kokių kapitalu grįžtat Lietuvon, t. y. kiek, maž-daug, pinigų su savim parsivežtut

Pastaba. Šitas klausimas yra svarbus tuomi, kad galima būtų maž-daug sužinoti, kiek kapitalo amerikiečiai parvežtų Lie-tuvon, o tas parodytų kiek jie Lietuvos gerbuvį padidintų. Si-tas jūsų atsakymas bus Redakcijos užlaikomas absoliutiškai paslaptyj, kiek tas lytisi jūsų ypotos. Jeigu kartais nenorėtum jo atsakyti, praleiskit jį nieko nepažymėję.

12. Kaip greit manytute grįžti Lietuvon?
- Atsakę šiuos klausimus šitą kuponą ir sugrąžinkit "Lietuvos" Dienraščiui, adresuodami taip:

Statistikos Skyrius,
"Lietuva" Daily,
3253 S. Morgan St., Chicago, Ill.

PASIRUPINKITE, KAD IR JUSŲ DRAUGAI BEI PAŽĪSTAMI JĄ IŠPILDYTŲ.

The Lithuanian Daily
LIETUVA
Published daily, except Sundays, by the
Lithuanian Publishing Co., Inc.
3253 So. Morgan St. CHICAGO, ILLINOIS.
Telephone: Boulevard 4250
Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the
Post Office at Chicago, Ill., under act of March 3rd, 1897.
EDITOR, B. K. BALUTIS.
SUBSCRIPTION PRICE:
In Chicago, by mail —
One year \$6.00
Six months 3.50
Three months 1.85
In Chicago, by carrier—
One copy \$.02
Per week12
Per month55
In the United States, by mail—
One year \$5.00
Six months 3.00
Three months 1.65
In Canada, one year \$7.00
In all other countries, per year \$8.00
METAI XXVI No. 1

"Lietuva" elna kasdien, išskyrus nedėdienius.
Laidėjai: Lietuvos Dienraščio Benrovi. Redaktorius:
Adv. Bronius K. Balutis. Adresas visoms koresponden-
cijoms:

Lithuanian Publishing Co.
3253 So. Morgan St., Chicago, Ill.
Telephonas Boulevard 4250

Prenumeratos kaina apgrasinių skyriuje. Apgar-
sininių kainų sutelkiamas pareikalavus.

Pristūti Redakcijai ir nesunaudoti rankraščių gra-
žinami atgal tik tada, kada jų grąžinimo reikalaujama.
Rankraštį Redakcijos siunčiant, ir kuomet grąžinimo lė-
šos prie rankraščio yra pridėtos.

Prenumeratos, apgrasinių ir kitokio biznio reika-
lais reik kreiptis laiškais į Dienraščio Administraciją.
Korespondencijas, žinias ir straipsnius reik adresuoti
Dienraščio Redakcijos vardu.

Joki raštai, be padavimo rašėjo tikro vardo pavar-
dės (apart slaptovardės) ir adreso, negali būti sunaudoti.

Asmeniški Redaktorių galima matyti nuo 11:30 iki
12-tai išryto ir nuo 5:30 iki 6 vakare.

"Nauja Lenkija."

Laike "palaimintų" laikų Romanovų Lie-
tuvos nebuvo—buvo "Sievero-zapadnyj Krai."
arba dar geriau: buvo "Litovskaja Rus."

Ir žmonės keikė carą ir visus jo satra-
pus, kol pagaliai ir iš jo, ir iš jo satrapų li-
kosi tik vienas atminimas.

Nuvertus carui, jau neturėjusi "Sievero-
zapadnyj Krajev," nei "Litovskoj Rus,"—
turėjusi vėl atgal Lietuvą—laisvą Lietuvą,
kaip ka dji pirmiausia prie mūsų bočių buvo.

Taip manė ir mano ne vienas lietuvis.

Bet jo "brat polak" mano truputį kitaip.
Jis žino, kad vieton "Litovskaja Rus" dabar
turėtų būti "Nowa Polska" (Nauja Lenkija).

Stai apie kokius naujus planus mums
dabar tenka išgirsti iš lenkų laikraščių:

"Lenkai, gyvenantieji Lietuvoje, kreipėsi
prie Lenkijos Rados Stanu (Valstijos
Tarybos) Varšavoje su memorialu apie Lie-
tuvos padėjimą.

Zingėdžių dalykų tame Lietuvos lenkų
memoriale prirašyta.

Pirmiausiai Lietuvos dvarponių memo-
rialas stengiasi prirodo, kad lenkai Lietu-
voje nėra atėjūnai, bet kad jie nuo viduram-
žių yra įsigyvenę čia kaip savo lochoj lenkiš-
koj šalį ir už tokią ją laikė.

Šitie Lietuvos lenkberniai—kitaip jų pa-
vadinti negalima,—mėgina "prirodyti," kad
Lietuvoje lenkų esą trys ir pusė milijono,—
pusantro milijono daugiau, neg pačių lietuvių.
Tai yra "Nauja Lenkija"—sako jie, ku-
rics lenkiškumas yra nemažesnis už Pozna-
niaus, arba Chelmo provincijos.

Kas žinomiausia, tai tas, kad tasai memo-
rialas remia savo pretensijas prie Lietuvos nei
"istoriskai-legališkai" pamatais. Esą, Len-
kija turi teisę prie šios "Naujos Lenkijos,"
nes taip nustatė "Gegužio 3-čio Konstitucija,
kuri syki ant visados nustatė "vienybę Ko-
lonos—suprask: Lenkijos—su Lietuva." Dau-
giaus šimto metų senumo "Konstitucija," anot
jų, yra galėję ir dabar.

Bene pirmu sykiu lenkai, savo žvejonėse
paslūti Lietuvą, remiasi "Gegužio 3-čio Kon-
stitucija"—iki šiolei jie remdavosi daugiau-
siai ruijonis: Lubelska ir Horodliaus.

Bet pats branduolys yra ne tame, kad
lenkai labai gerbtų senovinius supelėjusius is-
toriskos dokumentus. Jie yra žmonės daug
praktiškesni.

Minėta "Konstitucija" (lenkų dirbtai) pa-
briežė "vienybę tarp Lenkijos ir Lietuvos." Iš
to lenkai dabar ir išveda, kad, kadangi tarp
jų yra vienybė, tai nors jie ir pripažįsta šio-
kias-tokias lietuvių t. es, bet tas yra jų
naminių dalykas, kurį kitos pašalinės
viepatijos neturi teisės kišti.

"Tiktai mes patys—sako tie lenkai—turi-
me teisę ir priedermę susitaikinti karo su lie-
tuviais, taip ir su baltgudžiais." Kadangi
Lietuvių Brastoj padaryta sutartis atidalino

Baltgudiją ir Lietuvą nuo Lenkijos, tai pir-
mausiu ir pamatiniu lenkų reikalavimu dabar
esą panaikinti tą dalinantį rubežį.

Ir ko lenkai taip labai užsivarinėja? Ar
lietuvių gerovės dėlei? Ne. Jiems reikalin-
gos "kolonijos," kur jie galėtų kelti, varyti
kolonizacijos darbą.

"Mes negalime prileisti—sako tasai me-
morialas—prie pakasimo "Naujos Lenkijos"
politisko buvio, nes tas reikštų sunaikinimą
500 metų tvieriančio darbo ant šių lenkų tau-
tos laukų ir [reikštų taipgi] atkirtimą svar-
biausio ekspansijos ploto perpildytam Krō-
lestviui,—kitais žodžiais tariant: jeigu
Lietuva būtų atkirsta nuo Lenkijos, tai, anot
memorialo, lenkai nustotų ploto, kurį jie mano
kolonizuoti atgabentais iš Lenkijos lenkais.

Žodis-žodis, raidė-raidė tą patį norėjo
su Lietuva padaryti ir vokiečiai, kuomet jie
Lietuvą užėmė. Lenkai, kaip mes jau ne
syki patėmijome, yra tikri vokiečių imperia-
lizmo ir užgrobumo politikos įpėdiniai—su
tuo tik skirtumu, kad lenkai, neturėdami nei
vokiečių proto, nei gabumų, gali savo impe-
rializme pasistumti daug toliau už vokiečius.

Minėtas Lietuvos Lenkų memorialas ba-
ra savo "bracių" iš Varšavos, kad jie nėra
gana stropūs apie Lietuvą ir pataria jiems
nenušilėsti Lietuvos reikale nei ant nago. Jie
paduoda du būdus, kokiais, anot jų, Lietuvos
likimas gali būti išristas:

1. Arba federalis sąryšis tarp Lenkijos
ir Lietuvos ant pamato "lygus su lygiais" ir
tuomet Lietuvos sostinė turėtų būti "lenkiš-
kam Vilniuje,"—

2. Arba, jeigu Lietuviai ir Baltgudžiai
tamt priešintųsi, tai visiškai sujungimas "len-
kiškos teritorijos Lietuvoj su kitomis Lenki-
jos žemėmis."

Lenkiški laikraščiai nuo savęs pažymi,
kad Lenkijos Rada Stanu Varšavoj būk
neinanti sulgy Lietuvos taip toli, kaip to no-
rėtų Lietuvos lenkberniai. Esą Rada Sta-
nu norėtų su lietuviais "derėtis" ir "atlyginti"
jiems, jeigu jie nusileistų.

Gal but, kad Varšavos Rada nėra tokia
atkakli, kaip Lietuvos lenkberniai, nes juk
žinoma, kad perekinčikai (persimetė-
liai) visuomet buvo aršesni ir už priešą.

Bet gal but ir kitaip. Varšavos Rada
geidžia pasirodyti prieš pasaulį nuolaidi. Pa-
slaptai ji vienok kursto Lietuvos lenkus "rei-
kalauti prijungimo Lietuvos," o pasauliui
parodyti ir pasakyti: "Stai, patys Lietuvos gy-
ventojai reikalauja Lietuvos prijungimo prie
Lenkijos, tai kagi mes turime daryti su šiuo
faktu?"

Taip veikiausia ir yra. Lenkai yra meis-
teriai dviveidės politikos vedime.

00—00

Rytai ir Vakarai

Subruzdą, sujudo Amerikos Lietuviai
rinkti aukų Lietuvos išliuosavimui. Visuose
miestuose, visose kolonijose jos yra renka-
mos.

Ateina pastebėtinai gražių žinių iš Ryt-
nių kolonijų. Net mažos sulyginamai lietuvių
kolonijos verčia ant Tėvynės aukuro tuk-
stančiais doliarų. Tokis, sakysim Newarkas,
sudedą kelis tukstančius Worcesteris vienu
vakaru suverčia aštuonis tukstančius doliarų
ir abelną savo aukų sumą privaro iki *dvylikos
tukstančių doliarų*. Waterburis yra kita ko-
lonija, pasižymėjusi aukomis.

Rytinės kolonijos visais šonais bytina
Vakarais. Milžiniškoji Chicago kolonija iki
šiolei, galima sakyti, varina laisais, sulygi-
nus su tuo, ką daro kitos daug mažesnės ko-
lonijos. Ar neprisieis Chicagoj taip, kad jai
gėda bus parodyti ir akis?

Kas nors yra blogo, kas nors Chicagoje
yra netaip, kaip turėtų būti. Chicago,—milži-
niška Chicago,—anda davinėjusi pavyzdį vi-
somis kitoms kolonijoms, šiandien, vietoj buti
pirmoj eilėj, slubudama regioja kuone pačioj
kolonijoj uodegoj.

Tas yra teisinga, ar kalbėtum: apie tauti-
ninkus, ar apie mūsų "politiškus katalikus."

Pasiųptyk ir imkis už darbo! Ar leisi,
kad paskui amžinai tau akis badytų—ir ba-
dytų teisingai?

Chicago lietuviai! Atbuskite!

00—00

Kur yra "išmintybės su- dynas".

Vienas dienraštis, prisizūrėjęs mūsų
dienraščiui per savaitę laiko, išdavė tokį de-
kretą:

"Bet naujasis dienraštis liogikos ne-
turi tiek, kiek ir teisybės; tiesiog sakant,
neturi nei vienos. Matyt ne kunigai ji
rašo ir redaguoja."

Minėtas laikraštis, išdavęs mums tokį
atestatą, yra—kunigų "rašomas ir redaguo-
jamas." Nėdvyai, kad ir yra tokios geros
apie save nuomonės.

TRUMPA

Lietuvių Visuomenės Istorija

Parašė M. Š.

(Tąsa)

Čekas:

Safarik. "Slavų senovybės" čekų kalboje.

Vokiečiai:

Voigt. Geschichte Preussens.

Weber. Preussen von 500 Jahren.

Richter. Geschichte von Baltischen Pro-

vinzen.

Kotzebne, Lohmeyer, Watson, Schue-

mann, Zweck ir daugelis kitų.

Rusai:

Prof. Antonowicz. Očerki Litovskago

Gosudarstva.

Prof. Kostomarov, Bieleckij, ir kiti.

Lietuviai:

Simanas Daukantas. Lietuvos Istorija ir

t. t.

Mot. Walanczauskis. Žemaitių Vyskupy-

ste.

Paskutiniųjų metų raštai. Šiandien nėra
kultūrinės kalbos, kurioje nebutų ko nors pa-
rašyta apie lietuvių. Užtenka šiandien paim-
ti encyklopediją arba visuotiną istoriją vi-
somis kalbomis, kokios tik yra, kad radus
apie lietuvių. Ypatingai daugiau raštų apie
lietuvių ir Lietuvą paskutiniomis metais atsi-
rado francūzų, anglų, ir kitomis kalbomis,
nekalbant jau apie pačių lietuvių, rusų, lenkų,
vokiečių, suomių ir kitų, kaimyninių tautų
kalbomis.

Reikia pripažinti tečiaus, kad vistiek tuo
tarpu apie lietuvių tēra plačiai aprašyta tik
svetimomis kalbomis, o lietuvių kalboje pla-
čios ir išsamišios lietuvių istorijos dar nėra.

Senovės Lietuvos plotas. Ištyrę visus
tuos senovės raštus, randame, jog senovės,
Lietuva apie tą laiką, kuomet prasideda jos
rašyta istorija, buvusi užėmusi daug didesnę
plotą žemės, negu šiandien. Štai ką sako
apie tai d-ras Basanavičius 8): "Abiem Vis-
tulės pusėm ir į rytus nuo jos gyvenę pro-
sai; Gardino gubernijoje ir Pagirėje iki Pri-
ečio upės gretiai ar gatvininkai, dar toliau,
šiaurės ir rytų linkui, buvę lietuvių Minsko,
Smolensko, Vitebsko ir Pskovo žemėje, net
iki Maskvos gubernijos, kur galindai (go-
ladi) buvo apsigyvenę. Šiaurėje latviai su
ngaukais susisieję." Tas plotas, aplamai ap-
skaitant, buvo apie 200 tukstančių ketvirtai-
nių varstų didžio, tuo tarpu, kaip šiandien-
nių vos 75 tukst. ketv. varstų didžio.

Senovės lietuvių giminės. Senovės lie-
tuviai buvo išsidalę į keletą giminų, kurių
tarpe reikia paminėti:

1. prusus—vaka nose.
2. žemgalius—žiemiuose.
3. kurlininkus—zienuose.
4. lietgalius—zienuose.
5. getvininkus ar getvius—pietuose.
6. galindus—rytuose.
7. pačių lietuvių—ir visų giminų vidu-
luryje, abiem Nėmuno pusėm. Tos giminės
kalbėjus daį į smulkesnes šakas, taip kaip
ir šiandien lietuvių dalinasi į žemaičius,
augštaičius, dzukus, prūsų lietuvių, o latviai
—į kurlininkus, vidžemaičius ir lietgalius.
Tos šakos savo keliu dar dalinėjus į tarmes,
kaip pavyzdin žemaičiai: į vakariečius-telš-
kius ir rytiečius, suvalkiečius ir t. t., dzukai
—į guogus, šaksonus ir t. t. Senovės kro-
nikos sako, kad prūsų buvę vienuolika gi-
minių. 9) Taip pat ir šiaurės lietuvių gimi-
nių buvę daug.

Senovės lietuvių tikyba. Apie senovės
lietuvių tikybą tie senovės raštai pasakoja
daug nepaprastų dalykų. Anot jų lietuvių
buvę grynai stabo meldžiai (pagony), garbi-
nė daug dievačių-vyrų ir moteriškų, įvai-
riausiais vardais: Perkunas, Pykuolis, Pa-
trimpas, Kovas, Ragutis ir kiti, Milda, Prau-
rimė, Laumė, Aleksotė ir kitos. Tečiaus to-
mis žiniomis pasikliauti negalima, kadangi jas
rašė krikščionys, kurie sulgy anų laikų dvi-
sia, nekeitė kitokių tikybų, ir stengėsi jas žė-
minti, kad išteisins savo žiaurias pastangas
krikštinti anų laikų nekrikščionių tautas.
Gaila, kad ligšiol nėra tikrai iširta senovės
lietuvių tikyba ir apie ją griežtai nieko pasak-
yti negalima.

Tečiaus įsigilinus į lietuvių kalbos lieka-
nas apie tikybos dalykus, reikia manyti, kad
senovės lietuvių tikyba, kaip ir senovės indų
ir kitų jiems artimų arijų buvo ne stabamel-
dinė ir ne daugdievė (polyteistinė) tikyba,
bet ypatinga arjinė, vienadiėvė (monoteisti-
nė) tikyba. Tai ganėtinai aiškiai prirodo žo-
dis "Dievas" ir jo prasmė lietuvių kalboje,
artimas indų "Dieva." Abejotina, kad Per-
kunas, Pykuolis, Patrimpas, butų buvę at-
skiri dievėliai, greičiau tai buvę atskiri var-
dai tai pačiai dievybei pažymėti, tik pritaikant
prie jos kokią-nors vieną žinomą ypatybę.
Pavyzdin, norėdami pažymėti kokiam-nors
atsitikime tą Dievą ypatybę, kad jis sutvėrė
visus kunus ir daiktus, sakydavo "Dieve-Per-
kune," norėdami pažymėti Dievo piktį, saky-
davo "Dieve-Pykuoli," norėdami pažymėti

laringą dvasią ir šaukdami Dievo Kovoji-
me, sakydavo "Dieve-Kove." Lygiai kaip
šiandien Dievas vadinama Visagalis, Sutver-
tojas, Apveizda, Augščiausias ir t. t. Nežino-
jimas lietuvių kalbos iš tų žodžių galėtų su-
tvėrti kažin-kiek "dievų" ir tas nežinojimas
(ir piktą valią) sutvėrė tiek nesąmoningų pa-
sākų apie senovės lietuvių tikybą.

Tikėjo į vėlę, tai yra mirusio žmogaus
dvasią, į antrąjį gyvenimą—į Anapelį—rojų
ir Pragarą—peklą. Vienus daiktus laikė ge-
rais: ugnį, saulę, mėnesį, žvaigždes, medžius,
žoles, kitus blogais; žalcius, gyvates, rupūzes.
Stengėsi garbinti ir gerus ir blogus daiktus
lygiai, kaip Didižio Dievo sutvėrimus ir
todėl, kitur skaitome, kad garbinę: ugnį, sau-
lę, mėnesį, azuolus, žalcius, rutes ir t. t., tai
yra sutvėrę, anot S. Šilingo 10) "tobuliausią
ugnies azuolą ir rutos kultą." Tikėjo ir į
esamumą grynai įsivaizdintų dvasių: kaukų,
aitvarų, laumių, deivių, saublių, lūkstėry, ne-
labųjų ir kitokių velnių-piktų dvasių.

Turėjo vietas, kuriose atlikinėję tą "ug-
nies, azuolą ir rutos kultą, Dievo garbei ir
kur laidoję (deginę) numirėlius. Šiandien
tokios vietos žemaičiuose yra vadinamos "al-
komis"—alkos kalnais. Gali buti, kad tų al-
kų buvusi viena didžiausioji, švenčiausioji ir
svarbiausioji ir buvo vadinama "Romovė").

Tikėjo senovės lietuvių į užraganavimą,
užkerėjimą, užburimą, nuziurėjimą, apdavi-
mą, priepuolį ir kitokių prietarų.

Senovės lietuvių dvasininkija. Apie se-
novės lietuvių dvasininkiją lygiai yra daug
prirašyta įvairiausių dalykų tuose senovės ra-
stuose. Nėva lietuvių turėję labai sudėtinį
ir išsivysčiusį dvasininkų luomą, kurio galva
buvęs "Krive Kriverto," turbut, Krivių-Kri-
vaitis ar Krivių Krivis greičiausiai, turėjęs
savo valdžioje daugelį "Krivių," "vaidelotų,"
"vaidelotų" ir t. t. Vienas tečiaus daiktas
yra aišku, kad savo "ugnies, azuolą ir rutos"
kulto palaikymui turėjo turėti kokius-nors
"kurėjus," o krivis galėjo greičiau buti ne
dvasininkų, "bet pasaulinės valdžios luomo,
nes, matyti, iš senovės užsilikęs žodis "kri-
vulė" lietuvių kalboje nėra taikomas prie ti-
kybinių dalykų, bet prie pasaulinių-visuome-
ninių.

Tų senovės raštų sakoma, kad senovės
lietuvių dvasininkai laikę savo rankose ir pa-
saulinę valdžią, buvę visuomeninio tautos gy-
venimo vadovai, teisėjai ir žmonių valdinin-
kai, vienu žodžiu, senovės Lietuva buvusi
"teokratinė valstybė." Tečiaus ir čia yra
abejotinas dalykas. Kodėl negalėjo buti at-
bulai, tai yra visuomenės valdovai—krivės
atlikinėjo iškilminguose atsitikimuose ir tiki-
binio kulto pareigas ir tam eidavo ten, kur
"kurėjai" kursto šventą ugnį po azuolų, smil-
kindami rutų, asitaisę baltais drobiniais ru-
bais, su augsta balta kepure, su ilga juosta
ir valdžios ženklu—krivulė (gimbuota lazda)
ir atlikę tikybines apeigas, pasinaudodavę pro-
ga paskelbti visuomenės žiniai svarbius vie-
sus dalykus, kaip antai: karės vedimo reika-
lus, tiesos darymo atsitikimus ir kita?

Buvę neva ir kitokių rusų dvasininkų—
kunigų: ligusonių, vaidylų ir kitokių, kurie
ėję per žmones ir gyde, skelbė tikybos daly-
kus, laidodavę numirėlius, raudodavę, ir ap-
dainuodavę žymesnius atsitikimus. Bet gal
tai tik buvę paprastų žmonių, kurie mokėję
tų dalykų ir užtat tuos vardus nešioję, kaip
šiandien visoki raganai, burtininkai, zavėto-
jai ir užkalbėtojai—savo rusies daktarai, ad-
vokatai ir kunigai, į kuriuos tebesikreipia
liaudis visokiuose atsitikimuose.

Žodžiu, tas dalykas yra dar reikalingas
gero mokslinio tyrimo, kaip ir daugelis kitų
lietuvių istorijos dalykų.

Senovės lietuvių visuomeninis gyvenimas.
Senovės lietuvių, kiek matyti, iš kalbos gy-
venimo giminės, kurios ir sudariusios savo
rusies visuomeninę vienatę-bendriją. Tai ma-
tyti iš senovės vietų vardų. Pavyzdin, kokis-
nors kaimas vardu Bilminai reiškia, kad ten
gyvenę žmonės Bilminių giminės-Bilminai,
Kantaučiai—Kantaučių giminė, Sintautai—
Sintautų giminė ir t. t. Dar po šiai dienai
lietuvių giriasi savo "gimine"—sako: "iš ge-
ros giminės," "mano didelė giminė ir t. t.

Spėjama, kad gyveno sodybomis, arba
kiemais, tai yra savo rusies vienkiemiais, ne-
toli vienas kito, kaip ir šiandien kiti sodžiai
arba kaimai. Gali buti tik toliau nuo vienas
kito, kaip šiandien, nes, reikia spėti, didumą
ankstų sodžių Lietuvoje sutvėrė tik baudžia-
vos laikai, kuomet ponai priverstinai dėl savo
patogumo suvarė žmones į kravas gyventi.

Kiekviena šeima vedė savo atskirą gy-
venimą, visa gaminosi pati viena su savo įra-
niais, turėjo savo atskirą žemės plotą, savo
namus, kurie skaitėsi šeimos galvos tėvo-
giminės tęsėjo—nuosavybę.

Su kitais savo giminės ir kitų giminų
uariais susitikdavo pakasynose, radynose, svod
bose-vestuvėse, tikybinėse iškilmėse, talkose,
ir karėse, kuriose, matyti, visuomet vadovavo
gabesnieji ir vyresnieji giminės nariai. Gali
buti jie buvo vadinami "tėvunai," kurie buvę
giminės galvos, vyresnieji, o kriviai—kelių
giminų ar net ištiso krašto.

(Toliau bus)

Kalėdų Eglaitė.

'Apart jau paskelbtų aukų
"Kalėdų Eglaitė," ankavo
dar sekantieji:

Jurgis Valukas, iš Trans-
vaal, Piet. Afrikoj \$25.00

F. Navakauskio šeimyna
\$5.00.

Iš Chicago:

[Surinko M. Zolpienė ir M.
Tamulevičius]:

Aleksandra Maselskis,
graborius, \$25.00

F. A. Poszka, aptiekorius
\$5.00

J. Leščinskas, aptiekorius,
\$5.00

Dr. G. Glaser, 5.00

Jonas Lankauskas, 5.00

Paulina Bartašius, 5.00

Pranas Bartašius, 5.00

Dominikas Pušinskas, 5.00

J. Pušinskienė, 5.00

Petras Antanavičia, 5.00

J. Mustavičia, 5.00

Juozas Budreckis, 5.00

P o \$1.00:

Louis Segal, J. Balvočius,
M. Vaitekunas, J. Grybau-
skas, P. Grybauskienė, R.
Balsaitė, P. Lupkevičienė, J.
Mickeviči, P. Pretikaitė, P.
Murauskaitė, J. Katuris, M.
Grigalis, M. Klidas, S. Šeris,
A. Krisiunas, K. Ačas, D.
Leškauskienė, B. Leškauskas,
Ona Judentis, K. Jakaitis,
A. Grybauskienė? K. Juci-
nas, J. Kancleris, J. Katutai-
tė, Emilija Makitienė, M.
Balsevicz, J. Bagučauskas,
Zenon Lukaški, K. Janušau-
skas, J. Šikšnis, K. Stančikas,
J. Antanavičia, N. Šliažas, J.
Narvilo, O. Ivaškevičia, K.
Gedmintis, K. Kazlauskienė,
F. Paulauskas, K. Jasius, J.
Juška, I. Ragaižinskas, V.
Grybas, H. Statkus, J. Moc-
kus, P. Adomaitis,

P o \$2.00: Benediktas
Motuzas, V. Vertelka.

Smulkiais 75c.

Teisybės Mylėtojų Draugi-
jos Vakare, Miedžio Svet.
Surinko M. Zolpienė ir M.
Tamulevičia su pagalba drau-
gių narių ir svečių skan-
čiai:

Fr. Vaičiakauskas, 5.00

L. Kella, 5.00

F. P. Sabastine, 5.00

PASISKAITYKITE!

Idomų laidojimo papročiai.

Muzikos žaista per šermenis pas airius tam, kad nuvartyti šalin piktąsias dvasias.

Mahometonai, taip savo alų, kaip ir svetūr, visuomet laidoja numirėlius be karstų. Pirmieji rusai negyvenūi dėdavo į ranką pobudžio paliudijimą, kurį jis turėjo paduoti Sv. Petri ties danų aus vartais.

Vietiniai Australijos gyventojai suriša lavonui rankas ir ištrauko pirštų nagus, bijo dami, idant numirėlis neišsikastų iš kapo ir neliktų vamovru.

Indijoje, iki neseno laiko, pasišventusi pati čjo ant savo mirusio vyro šermeninio laužo ir ten buvo sudeginama į pelenus drauge su juo.

Scovės Rymo ciosorystės laike mirusių kunai, išskyrus savizudas, buvo sudeginami. Graikai savo numirėlius laidojo kartais į žemę, bet tankiausiai degino juos, pasekdami romėnus.

Grenlandijoje numirus vaikui, vietiniai gyventojai laidoja šunį su juo, idant vaikas turėtų sau vadą kitame sviete. Užklausti jie apie šitą paprotį atsako: "Šuva gali surasti kelią visur."

Afrikinės gentės, gyvenančios Kongo paupiu, apaua numirėlį korpėmis, tuomi padėdami mirusio dvasiai persiimti pirmeiviskomis baltojo žmogaus mintimis, kuriam šitie žmonės teikia begalinę pagarbą.

E. DE AMIČI Vertė M. GRIGONIS

SIRDIS

MAŽIEMS IR DIDELIEMS

(Tąsa)

Mokykla.

Taip, mano brangus Enriko, tu silpnai mokini, kaip tau jau yra sakiusi mama, ir aš matau, kad tu netaip noriai ir linksmai eini į mokyklą, kaip aš norėčiau. Tave vis dar įveikia tinginystė. Bet pamastyk tikrai, kaip menka ir nuobodi būtų diena, jei tu mokyklon neitumei! Tu po savaitės maldautumei, kad tave ten leistų, taip tu pasielgtumei iš nuobodumo ir iš gėdos dėlei savo bedarbės, taip tu inkiretų visi žaislai ir žaidimai! Visiems, visiems reikia mokyties, mano suneli. Pamastyk tikrai apie tuos darbininkus, kurie, visą dieną dirbę, vakarais lanko mokyklą, pamąstyk apie tas moteris ir mergaites, kurios visą savaitę nebuvo rankų sudėjusios, o šventadiniais lanko mokyklą, apie kareivius, kurie, pavargę grįžę iš mokslo, tuojau čium ap knygute, apie akius ir kurčius vaikus, kurie irgi mokinasi. Net kaliniai, ir tie moki nasi skaityti ir rašyti.

Pamastyk pagaliaus, kad beveik tuo laiku, kai tu rytą eini mokyklon, visų šalių vaikai eina mokytis. Išivaizdink savo vaiden tuveje, kaip jie vis eina, eina ir tyliomis sodyboms, ir gatvėms, ir gatvėms trukšmingo miesto, krantais ežerų ir jūrų, tai saulei kepinant, tai rukai žemę klojant; plaukia laivėmis šalyse, atskirtose upėmis ar perkaisais, važiuoja arkliais per plačiausius pievynus, važiais per sniegą, dengiantį kalnelius ir pakalni, miškų tankumynais ir per greitais upelius, eina kalnų takeliais pavieni, poromis, būriais, eilėmis kiti paskui kitą, visi po pažastimi knygomis nešini, visai apsirėdę, kalba visokiomis kalbomis, nuo toliausių užpustytyčių Rusijos mokyklų iki mokyklų pietų Arabijos, apaugusios palmėmis,—milijonai ir milijonai vaikų eina mokytis, nors visokiais būdais, bet visi beveik to pat.

"Išivaizdink tą nesuskaitomą daugybę vaikų, tą milžinišką judėjimą, kuriame ir tu dalyvauji, ir pamastyk: Jei šis judėjimas sustotų,—tai visa žmonija vėl virstų barbarais, laukiniais žmonėmis. Šis judėjimas tai progresas, viltis ir garbė viso pasaulio.

"Taigi apsiginkluok drąsa, mažas kareivi nesuskaitomos pasaulio kareivijos! Knygos—tavo ginklas, klasė—tavo pulkas, karės laukas—visa žemė, įveikimo tikslas—apsvietimas! Nebūk bailys, mano brangusis Enriko! Tavo tėvas."

Paduos bernelis.

Niekuomet nebusiu apsilaidėlis, bailys, ne! Bet dar meliaus ečiau į mokyklą, kad mokytojas kasdien mums papasakotų tokių puikių apsakymėlių, kokių jis šįryt pasakojė. Jis mums prižadėjo kas mėnuo papasakoti po vieną tokių apsakymėlių—apie teisingus ir didžius berniukų darbus. Šis pirmasis ju apsakymėlis vadinasi "Paduos bernelis."

Štai jo turinys:

Kartą vienas francūzų garlaivis išplaukė iš Barcelonos, Ispanijos miesto, ir plaukė į Genuą. Juo važiuavo francūzų, italų, ispanų, ir šveicarų. Tarp keleivių buvo ir vienas kokios vienuolikos metų berniukas, prastai apsilvęs, nuliudęs, atsispykęs nuo kitų, vienu vienas; jis liudėjo susiraukęs kėtelėje, kaip koks laukinis žvėrelis ir liudėdamas į visus snairavo. Ir kaip jis nežinūrės žvairai, nešnai ruos susiraukęs į žmones! Dveji metai atgal jo tėvas ir motina, Paduos apilinkės valstiečiai, buvo atidavę jį vienos komedininų draugijos direktoriui, kuris—kumščiuodamas, mušamas, pagaliaus badu stipindamas—išmokė jį rodyti visokių gudrybių, komedijų, paskui pasiėmė jį su savimi į Francūziją, paskui ir į Ispaniją, vis taip vargindamas ir už mažiausią niekniekį kamuodamas.

Atvažiuavęs į Barceloną, šis berniukas, nebesitverdams toliaus taip mušamas ir badu stipinamas, pabėgo nuo savo vargintojo ir nuėjo prašyti italų konsulo pagalbos. Konsulas, pasigailėjęs vaiko, įsodino jį į tą laivą, davė kartu Genuos viršininkui laisvą, prašydamas, kad šis pasiųsdintų vaikelį tėvams—tiems tėvams, kurie buvo jį pardavę gyvulių vietoje.

Vargšas berniukas buvo apdriskęs, žaizdotas ir nesveikas. Užleido jam kėtelę antcosios klasės kambaryj; visi akis ištempė į jį žiūrėjo, vienas kitas mėgino jį prakalbinti, bet nieko iš to neišėjo: jis klausiamas tylėjo ir rodėsi visko neapkenčias, visus niekinas,—taip buvo jį prislėgęs ir pagadinęs badas, skurdas, lazdos ir rykštės.

Tačiau trims keleiviams, nuolat beklaušinėjant, pasisekė pagaliaus ir jis prakalbinti. Vaikelis trumpai, gailiai mikčiodamas, maišyta ispanų ir francūzų kalba apsakė jiems savo gyvenimą. Tie trys keleiviai buvo ne italai, bet berniuko kalbą suprato, ir kiek pasigailėję, išdalię ir inkausę (vaikui pasakojant jie vis gerė), davė jam kiekvienas po kelis pinigėlius, vis juokaudami ir inkalbinėdami, kad tik daugiau jis pasakotų; paskui, inėjus į salę dar kelioms ponioms, visi trys, norėdami gražiai pasirodyti, bruko jam dar daugiau pinigų ir brukdami rėkė:

—Še, berniuk! —Te! Imk, imk!—ir mėlė ant skobnio pinigų taip, kad jie žvangėtų.

Berniukas susirinko pinigų ir, iškišęs juos į kišenę, pusbalsiu padėkojo keleiviams, ir jo apniuktas veidas pirmą kartą, laivu plaukiant, prašvito. Paskui jis ir vėl įlindo į savo kėtelę, užsisitiesė langą ir ramiai gulėjo, vis galvodamas apie savo reikalus, apie atsitikimą su keleiviais ir apie gautuosius iš jų pinigus, kaip jis galis už tuos pinigus pagauti laive nevieną gardaus karnelio,—jį šai, vargšas, kuris jau dveji metai vien saušą duoną, ir tai ne lig šoties, tevalgydavo, kaip išlipęs Genuoj galėsias nusipirkti gražų drabužėlį,—jisai, kuris dveji metai vaikščiojo apdriskęs; kaip galėsias pagaliaus tų pinigų dalį atiduoti savo tėveliams, kurie jį, pilnomis rankomis sugrįžusį, daug meliaus pasitiksią (Toliaus bus)

00—00

Vandenų Gylis.

Didžiausias jurių gilumas esąs Pietų Atlantiko vandenynne, vidukelyj tarp Tristan d'Acunha salos ir Rio de Laplata intakos. Dugnas ten buvo pasiekta 40,236 pėdų, arba septynių ir trijų penkdalių mylios. Šiauriniame Atlantiko vandenynne, į pietus nuo Niufaundlando dugnas buvo pasiekta už 4,580 sieksnių, arba 27,480 pėdų, kuomet gilumas 34,000 pėdų, arba šešių ir pusės mylių esą surasta į pietus nuo Bermudos salų. Vidutinis Pacifiko vandenyno gilumas tarp Japonijos ir Kalifornijos yra mažą ką daugiau kaip 2,000 sieksnių; tarp Čili ir Sandvičinių salų 2,500 sieksnių, o tarp Čili ir Naujosios Zelandijos 1,500 sieksnių. Vidutinis visų vandenynų gilumas yra nuo 2,000 iki 2,500 sieksnių.

00—00

Gyvulių vaisingumas.

Drumblas, kupranugaris ir arklys retai kuomet atveda daugiau kaip vieną antkarto; liutas 1, tankiaus 2 ar 3, kartais 5 ar daugiau. Naminių triušių vaisingumas yra pastebėtinai. Triušė pradeda vesti šešių mėnesių ir turi 7 apsiturėjimus per metus, kiekvieną kartą po 4 iki 12 ir daugiau. Yra skaitoma, kad vienos poros triušių padermė, jei duoti pilnai jai veistis, per ketverius metus pasiektų suviršum 1¼ milijono. Triušiai įgabtai Australijon užveisė visą šalį taip, kad dabar reikalaujama speciališkų įstatymų stabdymui jų platinimosi. Koki 2,000 vyrų Naujojoje Pietinėje Valijoje užsiima jų naikinimu.

Dienraščio Tuzai.

Ona Štariutė.

V. Urbonaitė.

Ona Štariutė ir Veronika Urbonaitė yra dvi draugės, abi iš Amsterdam, N. Y., ir abidvi išvyk, beveik pačioj pradžioj "Lietuvos" Dienraščio organizavimo, pastojos dienraščio "Tuzais," kas reiškia, kad kiekviena iš jų turi savo kreditui nemažiau kaip dešimt dienraščio šerų.

Abidvi taipgi yra "Lietuvos" skaitytojos ir jų pavyzdys Dienraščio organizavime padarė nemažą įspūdį tarp lietuvių, nes iki šiolei mes dar nedaug turime tokių lietuvių, kurios panasiai, ne tik suprastų apsvietos naudingumą, bet taipgi ir paremtų naudingą darbą savo grašiais.

Jų padarytas pavyzdys Dienraščio organizavime turėjo geras pasekmes, nes patraukė ne vieną lietuvių ir ne vieną lietuviutę prie to paties darbo.

Abidvi yra lietuviutės darbininkės. Abidvi paeina nuo Krakenavos, Panevėžio par., Kauno gub.—p-lė Štariutė iš Radviliškės, o p-lė Urbonaitė iš Ibatonių kaimo; abi yra viennmetės, abi vienais metais (1913-tais) atvyko Amerikon, abidvi pasižymėjo savo aukomis Lietuvos laisvės reikalams ir šelpimu nukentėjusių nuo karės lietuvių, Urbonaitė priklauso ir prie Lietuvos Astatymo Bendrovės. Žodžiu, tai yra dvi pavyzdingos lietuviutės—patrijotės.

Pastaba.—Tenka girdėti, buk nekurie Dienraščio Tuzai nekantrauja, nematydami savo paveikslų "Lietuvoje." Visų sykių sudėti negalima, o ir nebutų gerai. Mat "gerų dalykų reik duoti po biškį,"—o mūsų "Tuzai" prie to gero skyrėsi ir priklauso. Jų yra kelios dešimtys ir jie visi su laiku pasirodys "Lietuvoj."

Pirmesnis, ar velesnis pasirodymas laikraštį taipgi nereiškia, kad vienam būtų duota pirmynbė prieš kitą. Taipgi galima pastebėti, kad dar ne visų "Tuzų" fotografijas turime, ir nevisos žinios apie juos surinktos.

Atydai tu kurie dar neturi "Lietuvos" Dienraščio šerų:

Reikalingas "Lietuvos" Dienraščio šerų skaitlius jau išparduotas, visi pinigai sumokėti, Dienraštis "Lietuva" jau leidžiamas.

Bet dar randasi geras skaitlius lietuvių kurie tikrai norėjo prisidėti prie šio prakilnaus darbo, bet dėl šiokių ar tokių priežasčių nesuspejo šerų nusipirkti.

Šiuomi pranešame visiems tokiems tėvynainiams, kad dar turime pardavimui apribuotą šerų skaitlių iš šios Bendrovės "Treasury Stock". Todėl, gerbiamieji tautiečiai, pasiskubinkite: išpildyte šį kuponą ir su reikalinga suma pinigų prisiųskite mums SIANDIEN, nes rytoj gali būti pervėlu. Sėro kaina \$10.

Lithuanian Publishing Co.,
3253 So. Morgan St., Chicago, Ill.

Gebiamieji!—

Su šiuomi prisiųdau \$..... kaipo pilną užmokesį už..... šerų "Lietuvos" Dienraščio Bendrovės - Lithuanian Publishing Co.

Malonėkite prisiųsti man šerų.

Su pagarba,

ADRESAS: {

LIBERTY BONDS

Jei jūs priversti esate parduoti, mes mokame N. Y. Exchange kainas, be komiso.

Bondsus galima siųsti regis- EDWARD P. GARRITY CO., Bankers

truota — 108 So. La Salle St.

C-o Lithuanian Dept. Atdara Nedėliomis 10—12 dieną.

Stebėtinai Laikrodėlis tikrai \$8.75

Turi 6 rodykles rodo valandas ir minutes, sekundes, vardą košnos dienos savaitės, kokia diena mėnesio, r o d o mėnuo permainas. Yra tai stebėtinai laikrodėlis, nereikia turėti kalendorius.

Laikrodėlis parodo viską kaip augščiau minėta. Drutas ir gražiai išrodo. Regulavimas taip gerai, kad nesiskubina nei nesivėlna. Akmenuotas ir gvarantuotas ant 25 metų. Išrašyta gvarancija su tavo vardu siunčiame su laikrodėliu. Negali pirkti šitokių laikrodėlių kitur, kaip tik pas mus, jis yra vertas ne mažiau kaip \$16.00, bet ant trumpo laiko parduosime tikrai už \$8.75. Nereikalaujate prieš laiką pinigų siųsti, prisiųskite tik 20c stempomis arba sidabre idant apmokėti nusuntimo kastes, o restą užmokėsite kada aplakysite tavorą. Jaigu gyvenate Chicagoje arba arti tai atelkite patis pamatyti šitą laikrodėlį. DYKAI. Jaigu šitą apgarsinimą su orderiu prisiųsite tai gausite dykai lenciugėlių su kompasu ir puikių peilukų. Naudokitės iš progos. Adresavokite:

UNION WATCH COMPANY, Dep't 779
670 N. CARPENTER STREET CHICAGO, ILL.

Jaigu gerai pasiutos Drapanos, tai nereikia Guarantee.

Atmink, kad laikrodis gryno aukso nėra gvarantuotas. Aš ir nieko negvarantuojau, bet užtikrinu kožnam, kas pas mane užsisakys siutą, ar overkotą, pilną užganėdinimą, arba nei cento nemokėsite.

Laisvės Bondsus priimu už darbą.

L. GELEZINIS
4503 SO. WOOD STREET CHICAGO, ILL.
TELEPHONE BOULEVARD 5669

Lithuanian Publishing Co.
3253 So. Morgan St.
CHICAGO, ILL.

VIETINĖS ŽINIOS

Lietuvaitė Skundžiū, kad Policijantai ją išgėdino.

"Jie atėmė viltį gyvenimo nuo manęs sako Ona Botka.

"Nors ir karčiais gyvenimas Lietuvoje reikėjo kęsti po rusų kazokų knutų jis atrodo saldus dabar, kaip medus, suliginsu su tuom ką ji patyrė Chicagoje." — rašo Chicago Evening American gruodžio 4 d. išleidime apie Chicago lietuvaitę Oną Botkiūtę.

Sulyg jos pačios papasakojimo — rašo minėtas laikraštis — ji išėjusi su savo draugu: "Padedavonės" naktį į karčiamą nemanydama, kad tai kas blogo galėtų atsitikti. Jau buvo arti vidurnakčio, kuomet jos draugė Marta Gabriel su savo draugu išėjo namo. Ona su savo draugu ir jau būtųėjusi namo, bet tuom tarp jos "fellow" atsiprašęs ant kelių minučių ir palikęs ją vieną karčiamoje.

Ona Botkiūtė.

"Jėjo du policijantai ir vienas civilis žmogus. Policijantai manęs paklausė "ką aš čia darau viena salione." Aš mieginau jiems paaiškinti, bet nemokėjau angliškai ir buvau nusigandusi. Aš mačiau, kaip bartenderis mērķē į policijantus, mane jiems rodydamas. Tada policijantas sakė: "Tu neturi čia būti, — ir pagriebė mane už pečių ir sakė kad jis palydėsias mane liki namų. Bet jie to nepadarė. Jie sustabė automobilį prie 25-tos gatvės ir Spaulding Ave. Jie liepė tylėti ir įvėčė mane į ramus.

"Jėjus į namus, jie už gėsinio žiburius. Aš niekad neaučiau, kad žmonės galėtų būti tokiais žvėrimis. Išviso jų buvo penki, — keturi policijantai. Chicago policijantai! Tris žiūrėjo. Kiti — ah, pažiūrėkite į mano rankas, gerklę ir pečius! Pamatykite mano žaizdas ir drabužius! Jie juos draskė, plėšė ir nutraukė nuo manęs...

"Net ir Rusijoje nebūtų man arba kitai merginai taip atsitikę. "Paskui du iš jų, — vienas policijantas ir šoferas nuvėžė mane namo. Policijantas pamatė, kad žiuriu į jo kepurę ir klausė, ko aš žiuriu.

"Aš įsitėmiau tavo numerį kurį pamėsiu amžinai — Tam atsakiau, — "Good God!" Sušuko jis šoferiui, aš turiu bėgti, aš esu vėdęs vyras, negaliu būti įmaišytas į toki dalyką.

Jie buvo visi vėdę. — Aš pasiliksiu ir pavalgydysiu ją" — išsitarė šoferis, paskui į mane atsiskųkęs tarė: — Aš apsisėsiu su tavim, aš duosiu tau pinigų ir viską, jeigu tik tu tylėsi, eik šia su manim į restauraciją.

"Bet aš nėjau. Jau mą užteko policijos. Aš įbėgau į vidų ir

apalpau. Paskui pasakojau viską, savo draugei Martai ir jos motinai, kas atsitiko. Aš verkiau iš tiesų naktį ir norėjau nusizudyti.

"Jie išplėšė visą grožybę iš manęs, viltį gyvenimo. Oh! jeigu kas nors nebus padaryta tiems vyrams, aš jiems pati padarysiu, neatsižvelgdama į teises."

Taip pasakojo Ona apie savo atsitikimą. Policijantai įmaišyti į tą skandalą yra šie: James W. Franke 2124 S. Lawndale Ave.; Daniel O'Connor, 1507 W. Van Buren St.; John S. Vehla, 2428 S. Harding Ave.; ir Joseph Schinagal, 13 59 S. Karoy Ave.

Jie visi yra iš Lawndale steišino, tapo suspenduoti ir jau dabar yra areštuoti.

Tris prisipažino prie kaltės. O'Connor prapuoė po pasizėjimo raportuoti į Valstijos advokato ofisą.

Du šoferiai, Louis marek 2650 S. Troy St. ir Walter Jochim, 2752 S. Kedz'e Ave. ir Karčiaminkas Tony Pavlik 2500 S. Sawyer Ave. irgi tapo areštuoti.

Pavlikas, beabėję, nustos savo "laisnio". Sveikatos departamentu automobilis buvo vartojamas pagriebimui merginos.

Teismas bus gruodžio 17 dieną Maxwell St. tesme, teis teisėjas McKinley.

SVEIKATOS SKYRIUS. Apgavimas gyduolės nuo infliuzos.

Išsiplatinimas infliuzos išgarsino visokias apgavingas gyduolės, kurios buk gydo infliuzą sergančius žmones.

Sveikatos departamentas gavo daug tokių neteisingų gyduolių, neva gydančių nuo infliuzos ir pneumonijos. Dauguma žmonių, prisijusdami tas gyduoles į Sveikatos departamentą, manė gauti gerą užmokestį už tokį savo išradimą, kiti vėl pavadė jas veltui "žmonių labui."

Toki žmonės elgiasi taip iš nežinojimo, o ne iš blogos valios. Nekurie, pavesdami vartojimui savo gyduoles, giriasi, buk vargyduolės senai žinomos Europoje ir kas esą jas vartoja, tas niekadoms nesirgęs jokia liga.

Sulyg paskutinio Suv. Valst. Sveikatos departamento raportu, apgavingi "specialistai" sukruto po visą šalį.

Suv. Valstijų Sveikatos Valdyba pasijuto apversta visokiais navatiniais "išradimais." Pirmiausia tie "išradimai" buvo slapta laikomi, dabar juos pavadama "gelbejimui kenčiančios žmonių."

Formulos tų taip vadinamų išradimų prasideda nuo barstymo salietros miltelių į savo batų kiekvieną rytą ir baigiasi vartojimu tris kartus kas dieną po abatinį šaukštuką žalių cibulių (svogunų) skystimo. Žinoma visai tai yra paprasčiausios kvailištės.

Kalendorius dykai!

Mēs šiūomi norime pranešti savo draugams ir naudotojims Severos Medicinų, kad mēs ir vėl pristatėme Jusų aptiekoriui užtektinai Severos Kalendorių. Paprašykite jo vienos kopijos. Gausite jį dykai!

Severos Lietuviškas Kalendorius

1919 metams

vėl talpina savyje paprastų kalendorinių informacijų, mėnuliui atmainas, oro pranašavimus, interesingus pasiskaitymus ir įvairius juokus. Tokiu būdu jis kombinoja informaciją su žaislėmis, kas padaro jį labai pageidaujama knygele dėl kiekvienos šeimos.

Paprašyk jo aptiekose, kur gauni Severos Medicinas. Jaigu negali jo gauti, rašyk tiesiog mums ir prisiųsk adresu savo draugų.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IA.

Dabar tēmykite Sveikatos Departamento patarimą, kuris yra toks:

Neimkite jokių patentotų, arba slaptų gyduolių. Liki šiam laikui dar nėra išrasta tam tikro vaisto, kuris ištikro išgydytų infliuzos.

Vien yra susekta: kad tyras oras ir saulės šviesa, kartu su geru medikališku prižiūrėjimu, labai sumažina mirtingumą nuo šios ligos.

Neimk ir nevartok gyduolės, rekomendotos kaimynų, arba draugų. Sulyg patyrimo jos padaro daugiau blogo negu gero.

Jeigu kartais apsigirtu infliuzą, pasilik' namieje ir pasisauk daktarą. Gera pradžia tiek reiskia, kaip išlošimas pusė kovos prieš infliuzą. Nesimudyk su kokiomis namie padarytomis gyduolėmis. Lai gyduoles suteiso daktaras. Iš nežinojimo, gali kaip sykis padaryti tai, ko neturėtum padaryti.

Atmink, kad gydytojais visą savo amžių studijuoja gyduoles ir ligas. Jie žino daug daugiau už tą, kuris niekadoms to nesimokinio.

Taigi bukite išmintingais, o nesigailėsite.

Geras pilietis visada stengsis pagelbėti sveikatos departamentu valdininkams pagerinimui sveikatos sąlygų savo apygardoje.

Jeigu apygardoje, kurioj pats gyvena, stokuoja ko nors kas yra reikalingu geram gyvenimui, nesikraustik iš tos apygardos, bet stengkis pagelbėti tiems, kurie nori pagerinti tavo apygardą.

ATYDA.

Visų darugijų Kalėdų Eglaitės komitetai aukoms rinkti malonės susirinkti "Lietuvos" ofise, Subatoje, gruodžio 7 d. 8 val. vakaro, pasitarti apie tolimesnį darbą.

"Kalėdų Eglaitės" Komitetas.

DRAUGYSČIŲ PRANEŠIMAI.

Draugystės Susivienijimo Brolių Lietuvių priešmetinis susirinkimas atsisbus nedėlioje, gruodžio 8 d. 1918 A. Valančiaus svetainėje, 1732 S. Union ave.

Susirinkimas prasidės 1:30 valanda po pietų. Nariai draugystės privalo butinai atsilankyti.

S. B. L. D. sekretorius M. Kloštoraitis.

DRAUGISČIŲ PRANEŠIMAI. RACINE, WIS.

"Birutės" choro lavinimasis prasidės gruodžio 8 d. lygiai 6-tą valandą vakare. Vieta prie 5-tos ir main gatvių, ant trečiųjų ubų. Kviečiu atsilankyti visus Birutėčius ir šiaip norinčius dainuoti. Dabar yra gera proga kiekvienam prisirašyti į "Birutės" chorą.

M. Kasparaitis.

NUO BRIDGEPORTO.

Vakar Šv. Jurgio parapijineje svetainėje atsibuvo vakaras su programu, prirengiantis Bridgeportiečius prie ateinančio nedėdienio aukų rinkimo. Vakara aprenė vietinių Vyčių apskritys. Žmonių buvo pilna svetainė.

Vyriausiasis kalbėtojas buvo: kun. Kemėšis, kun. Svirsas ir "Vyčio" redaktorius, p. Zujus.

Eiles deklamavo "Algirdo Kova ties Maskva" plė Anas taziya Freitekaitė; ant sūniko griežė plė Jadvyga Urbiūtė; ant pijano akompaniavo Bronisė Nausiedaitė.

Publika, sudainavus po programą "Lietuva, Tėvyne mūsų" išsiskirstė namo.

Aukos nebuvo renkamos, nes tai buvo taip vadinamas vakaras prirengimui prie ateinančios nedėlios didelio trukšmo, anot vieno kalbėtojas, anot kurio bridgeportiečiai turės "subytyt" visas lietuviškas kolonijas rinkime aukų išgavimui įlaisvės Lietuvai.

Aprašymas šio vakaro tilps rytojais "Lietuvoj."

PARSIDUODA puikus namas po No. 3158 Union Ave., kampas 32-ros St. Storas ir 4 kambariai dėl gyvenimo ant pirmų lubų. Ant antrų lubų — 2flatai: 4 ir 6 kambarių. Neša \$72.00 rendos ir mėnesį. Parsiduoda už \$8.000 "cash."

M. Bauer, 6601 S. Hermitage Ave. Telephone Prospect 518.

UŽLAIKYK PAPROTĮ.

Laike keturių savačių infliuzos epidemijos, Trinerio Amerikoniškas Kartaus Vyno Elixiras (Triner's American American Elixir of Bitter Wine) gavo daug naujų draugų. Iš įvairių dalių visos šalies atėjo laišku, išreikšiančių jausmus užsiganėdinimo ir už tikrinimo paskleisto per tas atsakančias gyduoles. Saugok šį patyrimą! Ant Trinerio Amerikoniško Elixiro gali visuomet atsieti. Jis išvalo žarnas, pagerina apetitą, pagelbsti virškinimui ir išvaro visas pavojingas materijas iš tavo kūno. Aptiekose. — Kaina \$1.10.

Trinerio Linimentas (Triner's Liniment) yra geriausia gyduoles palaikyti tavo fiziškai tinkamu. Reumatizmas, neuralgija, lumbago, išnarini, mair, pertempimai, tynimai ir kitoki panašūs skauduliai paliaus kankinę tavo. Kaina 35 ir 65 centai aptiekose, pačiu 45 ir 75 centai. Joseph Triner Company, 1333-1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Apgars.

Reikalauja: patarnautojos (vaiterkos) valgykloje; turi mokėti lietuviškai ir angliškai kalbėti. Pastovus darbas, gera mokestis. Taipgi reikalingas virėjas. Atsiuokite P. Lozowski, 2421 S. Leavitt St., Chicago

Pajieškojimai.

Pajieškau savo brolio Mot. Radvinauko, 6 metai atgal giveno Skotijoje, išvažiavo į Chicago.

Meldžiu atsiuokti šiuo adresu: Jonas Radvinauskas, Birzevaja ul., No. 39, Harbin, China.

Pajieškau kambario pas gerus žmones: kambaris turi būti šviesus su elektrine šviesa ir norėčiau, kad būtų North Side pusėj tarp Milwaukee Ave., arba North Ave.

Kas turi toki kabbari, malonėkite atsiuokti laišku. Dirbu naktimis. Atsiuokite Laiškus, rašydami:

No. 1, "Lietuva", 3253 So. Morgan St. Chicago, Ill.

Ona Lonckienė (po tėvų Steponavičiūtė) pajiesko savo brolio Juozo Stefanavičiaus; paeina iš Kauno gub., Rodvilinkio. 20 metų Amerikoje; buvo anglies kasyklose Pennsylvanijoje. Jei kas žino, ar jis pats, malonėkite pranešti šiuo adresu:

Anna Lonckienė, 77 Wall St., Elizabeth, N. J.

Pajieškau švares kambario Bridgeporto apielinkėj, atsiuokite greitai šiuo antrašu: Frank C.

3246 So. Halsted St. Chicago, Ill. Tel. Drover 2840

Išgydė jo Patrukymą.

Aš buvau bjauriai patrukęs kėkeltant skryz keletas metų atgal. Daktarai sake, kad vis nūtelė mano viltis pagijimui, tai — operacija. Trusai man nepagebėjo. Galutinai aš sugriebiau, ka tokio kas mane visiskai išgydė. Daug metų prasilinko, o patrukimas nesugrįzo, nors dirbau sunkų darbą kaip karpenteris. Neturėjau jokios operacijos, neapimamau tolo laiko, neturėjau nesmagumų. Aš neturiu nieko įpadavimui bet suteikiau pilnas informacijas kaip tu gali rasti pilną išgydymą, operacijos. Jeigu tu raysi man, Eugene M. Pullen, Carpenter 660 E. Marcellus Ave., Manassas, N. J. Velik iškirpk šį pranešimą ir parodyk jį kitiems, kurie yra patrukę, — tu gali išgelbėti gyvati arba bent susilauyti kancias patrukimo ir rupestis, ir pavojus operacijos.

Parsiduoda 2 flatų murinis namas, geroj vietoj. Pigiai. Už pinigų ar už liotus.

Stasys Drangelis, 3261 S. Halsted St., Chicago

CASH UŽ BONDSUS

Valdžios Liberty Bondsai perkama už "cash," a.ba paskolinams Jums pinigų ant jų ant legaliu išlygų, arba išperkama Jūs įmokėjimą ant bondsų, kontraktų.

CARL M. WHITE

56 W. WASHINGTON ST., ROOM 411

ATDARA VAKARAIŠ IKI KALĖDŲ

Stegerio Prieššventis IŠPARDAVIMAS PIANU.

Player Pianai, patsgrojanti Pianai (Player Pianos) ir Fonografai

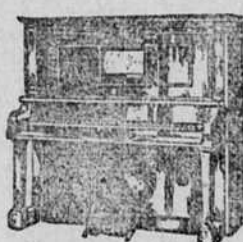
Suteikiantis nepaprastą progą busiantiems pirkėjams įsigyti gerą pianą, player pianą arba fonografą.

Už Nepaprastai Žemą Kainą, Užtikrinant Diktą Sužadymą.

Iš priežasties nenustojančiai kylančių kainų, iš priežasties karės kas materialiskai sumazino išdirbimą pianų ir muzikalių instrumentų per visą pasaulį, šis išpardavimas yra labai nepaprastas. Bet nežiurint to, mēs buvome labai laimingi turėti keletą taip vadinamų "EXCHANGE DEALS", kuriais mēs apėmė dėl prekybos daugelį angštų rusišes instrumentų. Ši grupa likosi padauginta per keletą dešėtkų pianų, kurie buvo naudoti koncertuose ir recitavonėse. Visi likosi peržiūrėti ir pertaisyti iki augščiausiam laipsniui, taip kad mēs dabar galime

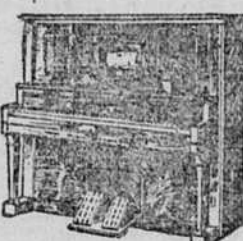
Gvarantuoti kiekvieną Pianą ir Player Pianą ilgam Tarnavimui ir Užganėdinimui.

ŠTAI KELETAS IŠ DAUGELIO VERTYBIŲ KURIOS JUS LAUKĖ

\$97.50

Už gerai grajinantį "UPRIGHT PIANA" Naudotas pianas kuris siulo nepaprastą vertybę mūsų specialėms kainomis.

\$1.30

Už šį Raudonmedžio NAUDOTA PIANA Yra labai malonus tono. Pianas iš kurio Jūs gėrėsitės. Lengvi išmokėčiai surengiama.

\$149

Už šį biskį naudotą "UPRIGHT PIANA" Raudonmedžio keisas, turi gražiausį toną. Parsiduoda ant lengvų išmokėčių.

šisai pilno dydžio PLAYER PIANAS

\$195

Parsiduoda ant mažų įmokėjimų \$2.50 į savaitę

Nors šis playerpianas yra naudotas, jis gerame stovyje. Raudono medžio keisas. Rinkiny muzikos roly ir suolelis yra duodamas su pianu.

Tuzinai kitų Pianų ir Player Pianų Bargenų

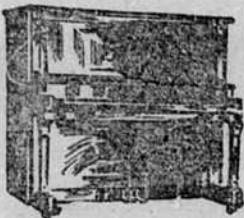
Išlygos taip žemos kaip \$5 mėnesin ant daug Pianų

MĖS SIULOME Speciales Išlygas Ankstyviems Švenčių Pirkėjams. Stegerio Fonografų — IR — Kalbamųjų Mašinų

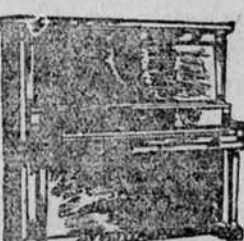
\$369

Už šį naudotą 88-nių notų PLAYER PIANA Pilnai gvarantuotas. Raudonmedžio keisas. Suolelis ir muzikos rolai duodama Dykai. Parsiduoda ant lengvų išlygų

\$419

Už išmalyntą 88-nių notų PLAYER PIANA Labai mažai naudotas. Geriausiame stovyje. Muzikos rolai ir suolelis duodamas Dykai. Išmokėčiai surengiama.

\$473

Už šį naudotą 88-nių notų PLAYER PIANA Suolelis ir muzikos rolai duodama Dykai. Lengvi išmokėjimai surengiama.

STEGER PIANO HOUSE

STEGER AND SONS PIANO MANUFACTURING COMPANY Insteigta 1879 m. Steger Building

238 SO. WABASH AVE., Kampas Jackson Boulevard Atdara Vakaraish iki Kalėdų